

**PRIMER CURS
BATXILLERAT**

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA HMC

**HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI (HMC)
IES ENRIC VALOR, PEGO-MARINA ALTA-**

COMUNITAT VALENCIANA

1. INTRODUCCIÓ

A) JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

La Programació Didàctica Història del Món Contemporani Vicens Vives per al Primer Curs de Batxillerat està fonamentada en allò establert en el reial decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, i en el decret 87/2015 de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Comunitat Valenciana, pel qual s'estableix el Currículum d'Educació Secundària Obligatòria i de Batxillerat per a aquesta Comunitat.

El nostre Projecte educatiu concep el Batxillerat com una etapa fonamental en la vida de l'alumnat amb una doble finalitat. D'una banda, pretén proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permetin desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat. D'altra banda, i de forma complementària, aspira a capacitar l'alumnat per accedir als diferents estudis superiors en funció de les pròpies aspiracions i competències de l'alumnat.

Per assolir aquestes finalitats proposem un model d'ensenyament-aprenentatge comprensiu que s'emmarca dins del paradigma de l'educació universal (global o integral), que entronca amb els models i propostes educatives que Vicens Vives ha desenvolupat en les diferents etapes de l'Educació Obligatòria.

El nostre model pretén prosseguir i desenvolupar la tasca que vam iniciar en anteriors etapes educatives. Aspirem que tots els ciutadans adquireixin les diferents competències necessàries per tenir èxit a la vida, mitjançant l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau. Aquest model segueix les directrius dels diferents estudis promoguts per instàncies nacionals i internacionals, entre els quals destaca el projecte DeSeCo de l'OCDE, l'informe Eurydice, el programa PISA i, de manera particular, el PIAAC o Programa per a l'Avaluació Internacional de les Competències dels Adults.

Entenem que la funció de l'ensenyament és facilitar l'aprenentatge dels alumnes i les alumnes, ajudant-los a construir, adquirir i desenvolupar les competències clau que els permetin integrar-se a la societat del coneixement i afrontar els continus canvis que imposen en tots els ordres de la nostra vida els ràpids avenços científics i la nova economia global. Per competències s'entén, en un sentit ampli, la concatenació de sabers que articulen una concepció del ser, del saber, saber fer i saber conviure, tal com s'indica a l'informe de la Unesco de la Comissió Internacional sobre l'educació per al segle XXI (Delors, 1996).

La inclusió de les competències clau en el currículum té com a finalitat que les alumnes i els alumnes a) puguin fer possible el ple exercici de la ciutadania en el marc de la societat de referència; b) construeixin un projecte de vida satisfactori; c) aconseguixin un desenvolupament personal emocional i afectiu equilibrat; i d) accedeixin a altres processos educatius i formatius posteriors amb garanties d'èxit.

En una societat en canvi constant les demandes que té un individu varien d'una situació a una altra i d'un moment a l'altre. Per aquest motiu defensem un model de competència holístic, dinàmic i funcional que sorgeix de la combinació d'habilitats pràctiques, coneixements (incloent-hi el coneixement tàcit), motivació, valors ètics, actituds, emocions i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per aconseguir una acció eficaç.

Ser competent, des d'aquest enfocament, significa ser capaç d'activar i utilitzar davant d'un problema el coneixement que l'alumne o l'alumna té. Aquesta concepció està alineada amb els principis de l'aprenentatge significatiu i funcional de les teories constructivistes (p.e. Ausubel et al., 1978).

Tan sols a partir d'aquestes premisses pensem que és possible l'aplicació d'un dels eixos fonamentals de la Programació Didàctica Història del Món Contemporani Vicens Vives per al Primer Curs de Batxillerat: la funcionalitat dels aprenentatges. Per aprenentatge funcional entenem que les competències puguin ser aplicades i transferides a situacions i contextos diferents per aconseguir diversos objectius, resoldre diferents tipus de problemes i portar a terme diferents tipus de feines.

Aquesta funcionalitat dels aprenentatges aspira, al seu torn, a preparar l'alumnat per a un món acadèmic i laboral exigent i en constant canvi i transformació. Es tracta no tan sols de transmetre coneixements, sinó, sobretot, de permetre que l'alumnat adquireixi competències per desenvolupar coneixements, capacitats i habilitats que li permetin accedir a les diferents titulacions d'estudis superiors i el capacitin per desenvolupar-se com a persona i professional en diferents contextos socials i laborals al llarg de la seva vida adulta.

L'eficàcia d'aquests principis quedaria incompleta si no fóssim capaços de presentar els continguts de les diferents matèries de forma articulada per facilitar el procés d'aprenentatge i el desenvolupament de les competències clau mitjançant els estàndards d'aprenentatge fixats per cada matèria.

Tenint en compte que cada una de les matèries contribueix al desenvolupament de diferents competències i, al seu torn, cada una de les competències s'assolirà com a conseqüència del treball en diverses matèries, la Programació Didàctica Història del Món Contemporani Vicens Vives adopta una perspectiva globalitzadora alhora que posa l'atenció en aquells aprenentatges que es consideren imprescindibles des d'un plantejament integrador i orientat a l'aplicació dels sabers adquirits.

Així, l'aprenentatge de les competències clau, encara que va lligat a les àrees de coneixement i als estàndards d'aprenentatge fixats en aquestes, és global i s'adquirirà a partir de la seva contextualització en situacions reals i pròximes a l'alumne perquè pugui integrar diferents aprenentatges, tant els formals com els informals i no formals, i utilitzar-los de manera efectiva quan li resultin necessaris en diferents situacions i contextos.

En aquesta línia hem volgut incidir amb un èmfasi especial en la relació dels continguts i materials tractats al llarg de la nostra Programació Didàctica Història del Món Contemporani Vicens Vives per al primer curs de Batxillerat amb les noves realitats tecnològiques, tan pròximes i atractives per a l'alumnat.

L'aplicació o desenvolupament dels coneixements tractats en la matèria dins d'àmbits com Internet, l'ús de suports informàtics o l'anàlisi de la informació transmesa per mitjans audiovisuals... es constitueixen com un element gratificant i motivador alhora que en un aprenentatge imprescindible per a l'adaptació de l'alumnat a futures incorporacions en diferents àmbits acadèmics o laborals.

Si a això hi afegim la presència d'uns continguts que, com que tenen una importància especial en la nostra societat, han d'impregnar moltes de les activitats d'aprenentatge, així com l'interès per fomentar la capacitat de l'alumnat per regular el seu propi procés d'aprenentatge i seguir aprenent al llarg de la vida, tindrem els pilars sobre els quals hem elaborat la present Programació Didàctica Història del Món Contemporani Vicens Vives per al primer curs de Batxillerat.

- Dins del marc legislatiu nacional, la Llei orgànica d'Educació 2/2006, de 3 de maig, modificada per la Llei orgànica 8/2013 (LOMCE), de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa. El Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat.

Així mateix, a l'hora d'establir les competències es tindrà en compte l'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, E.S.O. i el Batxillerat

- A nivell autonòmic, a la Comunitat Valenciana el currículum ha sigut desenvolupat pel Decret 87/2015, de 5 de juny de 2015, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de E.S.O i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana. Cal tindre en compte el Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015 en els articles 2.4, 3, 17, 18, 35, 36 i l'apartat 2 de la disposició final primera, així com els annexos III, IV i V.

S'ha tingut en compte també el Document pont elaborat pel Servei de Formació del Professorat de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, que relaciona els elements prescriptius del currículum i on trobem una major concreció d'aquests, facilitant el pas d'aquest currículum a la programació que hem detallat, element indispensable del Pla Educatiu de Centre.

D'altra banda, s'atendrà el que es disposa en el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.

- El procés d'avaluació està regulat, a nivell estatal en l'article 30 del citat Reial decret 1105/2014. En aquest sentit, també, es té en compte el Reial decret 310/2016, de 29 de juliol, pel qual es regulen les avaluacions finals de E.S.O, i de Batxillerat, i que té per objecte establir les característiques de les proves de les avaluacions finals de E.S.O. i de Batxillerat, establides en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, així com, a nivell autonòmic, l'Ordre 38/2017 de 4 d'octubre per la qual es regula el procés d'avaluació en E.S.O., en Batxillerat i en els ensenyaments de l'Educació de les Persones Adultes en la Comunitat Valenciana.

La reclamació de qualificacions està recollida en l'Ordre 32/2011 de 20 de desembre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual es regula el dret de l'alumnat a l'objectivitat en l'avaluació, i s'estableix el procediment de reclamació de qualificacions obtingudes i de les decisions de promoció, de certificació o d'obtenció del títol acadèmic que corresponga. A hores d'ara les revàlides només tindran caràcter informatiu i seran realitzades, solament, per un conjunt de Centres. No obstant això, esperem la publicació l'Orde que ho establisca per a indicar-ho.

RESOLUCIÓ de 24 de juliol de 2019, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació dels procediments per a la sol·licitud i desenvolupament de l'atenció educativa a l'alumnat hospitalitzat o convalescent al seu domicili per malaltia.

Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

Finalment, la Resolució d'1 de juny de la Direcció General de Centres i Personal Docent, per la qual es fixa el calendari escolar del curs acadèmic 2021-2022.

Resolució 27 de maig de 2021, de la Secretària Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual s'estableixen les directrius generals per a l'organització curricular dels cursos primer i segon d'Educació Secundària Obligatòria per al curs 2021-2022 (DOGV 9096, 31.05.20219.)

Resolució 29/03/2021 , DOGV publicat en data 31/03/21 sobre la titulació en 2on de batxillerat de 1 ó 2 pendants sempre que la mitjana supere la nota de 5 i que l'equip docent que imparteix classe en aquest grup estiga d'acord.

1. INTRODUCCIÓ

B) CONTEXTUALITZACIÓ

1.1 Objectius i àmbits d'actuació de la LOMQE

La Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE) sorgeix com a resposta a una sèrie de reptes educatius als quals es pretén donar resposta amb la consecució dels següents objectius:

PRINCIPALS REPTES EDUCATIUS	OBJECTIUS DE LA LOMQE
-Elevades taxes d'abandonament a l'inici de l'escolarització.	-Canalitzar els estudiants cap a trajectòries adequades a les seues potencialitats.
-Baix nivell formatiu en relació amb els estàndards internacionals (PISA, OCDE...).	-Millorar els resultats augmentant el nombre de titulats de l'ESO.
- Reduït nombre d'alumnes que aconsegueix l'excel·lència.	-Eleva els nivells d'educació i augmenta el nombre d'alumnes excel·lents.
-Inadequació del sistema educatiu davant les noves demandes de formació.	-Millorar les possibilitats de trobar feina i estimular l'esperit emprenedor de l'alumnat.

Per tal d'aconseguir aquests objectius la LOMQE centra la seua atenció en:

- **La racionalització de l'oferta educativa.** El currículum es reestructura prioritant les matèries troncales, les matèries específiques i les matèries de lliure configuració autonòmica.
- **La flexibilització de les trajectòries educatives.** S'estableixen dos itineraris educatius diferents a 4t curs d'ESO, un que es dirigeix als Ensenyaments Acadèmics i un altre als Ensenyaments Aplicats.
- **L'autonomia dels centres educatius.** Permetrà prendre decisions per tal de millorar l'oferta educativa i comportarà retre comptes dels resultats obtinguts.
- **El reforç de la capacitat de gestió en la direcció dels centres.** Els directors assumiran el lideratge pedagògic i de gestió.
- **La implantació d'avaluacions.** Aquestes es duran a terme en acabar: 3r i 6é curs de Primària, 4t curs d'ESO i 2n curs de Batxillerat.

A més, la LOMQE defineix tres nous àmbits d'actuació que incidiran especialment en la transformació del nostre sistema educatiu:

- **La incorporació generalitzada de les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC).** A través de les TIC es facilitarà la personalització de l'educació.
- **El foment del plurilingüisme.** Fixat per la Unió Europea, s'aconseguirà per la incorporació en el currículum d'una segona llengua estrangera.
- **La modernització de la Formació Professional.** S'adaptarà a les noves exigències dels sectors productius i s'implicarà les empreses en la formació de l'alumnat.

Seguint les recomanacions de les institucions europees, la LOMQE incorpora l'educació cívica i constitucional com a contingut transversal en totes les assignatures de l'educació bàsica.

L'objectiu és transmetre i posar en pràctica valors com la llibertat individual, la responsabilitat, la ciutadania democràtica, la solidaritat, la tolerància o la igualtat.

1.2 PRINCIPIS DEL SISTEMA EDUCATIU

Per dur a terme tots els àmbits d'actuació detallats en l'epígraf anterior, es concep la LOMQE com una llei orgànica que només modifica parcialment la prèvia Llei Orgànica d'Educació (LOE) de l'any 2006.

En aquest sentit, i pel que fa als principis que inspiren el Sistema Educatiu, s'han incorporat els següents:

- L'equitat i la igualtat de drets i oportunitats que garanteixen el ple desenvolupament de la personalitat de l'alumnat a través de l'educació.
- El reconeixement dels progenitors i tutors com a primers responsables de l'educació dels seus fills.
- L'educació per a la prevenció i resolució pacífica de conflictes, així com el foment de la no-violència i la prevenció de l'assetjament escolar.
- El desenvolupament de valors que fomenten la igualtat efectiva entre homes i dones i que ajuden a previndre la violència de gènere.
- La llibertat d'ensenyament, que reconeix a les famílies l'elecció del tipus d'educació i la selecció del centre educatiu.

Per tal de garantir el desenvolupament d'aquests principis es defineix el Sistema Educatiu com el conjunt d'Administracions educatives, professionals de l'educació i altres agents, públics i privats, que desenvolupen funcions de regulació, de finançament o de prestació de serveis per a l'exercici del dret a l'educació.

A més s'estableixen els òrgans de participació de la comunitat educativa en la programació i assessorament del govern.

1.3 Contextualització del centre

Estem d'acord en què l'acció educativa està influïda per variables del medi físic i social en què es desenvolupa, és a dir, per la realitat i les necessitats plantejades en cada situació escolar concreta. En conseqüència, convindrà conèixer des d'on anem a educar, és a dir, quin és el nostre context escolar.

L'IES Enric Valor de Pego (La Marina Alta), amb més de 45 anys d'història com a institut independent de l'IES Historiador Chabàs de Dénia, és l'únic centre públic de secundària de la localitat, la qual compta amb una població que supera lleugerament els 10.000 habitants.

El nostre institut s'individualitza, entre altres aspectes, pels següents trets que el caracteritzen:

1.3.1 L'oferta d'ensenyaments

El centre integra els estudis corresponents a l'Educació Secundària Obligatòria, els de Batxillerat (en les modalitats de Ciències i Tecnologia, i d'Humanitats i Ciències Socials) i els de Formació

Professional, tant la Bàsica (d'Informàtica d'Oficina) com el de Grau Mitjà i Superior d'Informàtica i un Aula d'Educació Específica.

1,3,2 La població escolar

Pel que fa a les localitats de procedència, el centre arreplega, en els ensenyaments d'ESO, a més de l'alumnat de Pego, principalment, a l'alumnat de les Valls com La Vall d'Ebo, La Vall de Laguar La Vall de Gallinera, Atzúbia-Forna castells de Castells. En el cicle de Batxillerat, el centre també compta, a més a més, amb alumnes de l'IES d'Orba i del Col·legi concertat Sant Antoni, de Pego.

Hi ha també alumnat procedent d'altres poblacions de les comarques de la Safor i la Marina Alta, cursant estudis de Formació Professional Bàsica, o post-obligatoris, al Batxillerat i al Cicle Formatiu de Grau Mitjà i Superior d'Informàtica.

Encara que es tracta d'un alumnat majoritàriament autòcton, també des d'aquests llocs esmentats hi arriba, però cada vegada menys, alumnat immigrant, principalment europeu (d'Alemanya, Noruega, Regne Unit, Rússia, Ucraïna i Romania), però també sud-americà (de l'Equador, com a país més destacat), i del Magreb (fonamentalment del Marroc). En molts dels casos, són alumnes que ja fa molts anys que arribaren a la localitat i, per tant, estan ben adaptats a nivell lingüístic i cultural, encara que sempre hi arriben alumnes amb un alt desconeixement de les llengües oficials. En total el centre disposa de 525 alumnes; dels quals 310 són homes i 215 són fèmines. En quant a l'equip docent està format per 69 docents, dels quals 35 són homes i la resta 34 són dones.

Tot seguit pararem atenció a les característiques específiques del nivell. La següent taula mostra la quantitat de matriculats, un total de 82 alumnes distribuïts en quatre grups pertanyents a 1er de Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials matriculats en l'assignatura d'Història del Món Contemporani - HMC -.

1er de Batxiller B 10 alumnes 6 xiques i 4 xics

1er de Batxiller C 10 alumnes 7 xiques i 3 xics

El professor responsable de l'assignatura d'HMC per al curs 2021/2022 és Joan Ramon Morell Gregori

A continuació, farem una breu anàlisi sobre les característiques evolutives de l'alumnat corresponent al nivell educatiu de Batxillerat.

Es parla d'adolescència com de l'etapa de la vida que hi ha entre la infantesa i l'època adulta. És un procés d'aprenentatge que ajuda madurar individualment abans d'integrar-se en la comunitat adulta i acceptar les responsabilitats subsegüents. Des del punt de vista psicològic aquesta etapa passa per dos moments. En primer lloc, la preadolescència (12-14 anys) i l'adolescència que perdura fins als 15 anys. L'etapa es caracteritza pel coneixement i l'acceptació del propi cos i del propi rol sexual, la consecució de la independència emocional en relació als pares i altres adults, la formació d'una cosmovisió de la vida, l'adquisició d'un sistema de valors propi, el descobriment i aprofundiment en l'amistat i l'amor, l'establiment d'uns interessos professionals i l'orientació cap a una autosuficiència econòmica.

Ateses les teories del filòsof i psicòleg suís Jean Piaget l'alumnat d'ESO se situa en el període d'operacions formals caracteritzat pel pensament hipotètic- deductiu, l'adolescent té la capacitat potencial d'imaginar tot allò que podria estar allí però que no està. Pot pensar més enllà de la realitat concreta. Les seues operacions mentals es relacionen amb la lògica i el raonament deductiu, és a dir, que giren a l'entorn de construccions teòriques més que no sobre imatges concretes. És capaç d'un pensament *inferencial*, és a dir, que l'adolescent pot pensar al voltant del pensament, les idees i no solament sobre coses existents, com ocorria en el període anterior (Operacions concretes), es tracta d'un pensament proposicional (això és: pot aïllar totes les variables individuals i les seues possibles combinacions. És capaç d'entendre i valorar les abstraccions simbòliques.

Amb freqüència, s'involucra en discussions sobre Filosofia, Religió i la Moral en les que s'aborden conceptes abstractes tals com la justícia i llibertat.

Amb l'ús d'hipòtesi, l'adolescent pot adoptar el punt de vista del seu adversari (empatia) i tindre en compte les conseqüències a les que pot conduir-li el seu argument.

Per aquesta argumentació, l'alumnat de Batxiller és, en general, inquiet i xerrador a més d'impetuós, enèrgic i espontani en quasi tot el que fa. Es descontrolada amb facilitat i a vegades es resisteixen i rebel·len contra l'autoritat com a fenòmens que són manifestacions d'afirmació personal pròpies de l'edat però que suposen un vertader maldecap a l'aula quan es presenten de forma accentuada havent de prendre les mesures disciplinàries corresponents quan vagen en contra del bon funcionament del curs, suposen una falta de respecte o vagen en contra del reglament de règim intern del centre.

HORARI

El centre organitza la seua activitat docent en un torn matutí que comença a les 8.00 i finalitza a les 13.50 o a les 15.05 segons els dies. Aquest horari es divideix en 7 períodes lectius amb una duració de 55 minuts de classe i dos esbarjos que comencen a les 10.45–11.05 i un altre a les 13.50-14.10 hores.

1.4 ELEMENTS DEL CURRÍCULUM A LA LOMQE

La LOMQE modifica els elements que componen el currículum com a regulador dels processos d'ensenyament i aprenentatge per a cada una de les etapes educatives.

Aquests elements passen a ser els següents:

- Els objectius de cada matèria i etapa educativa.
- Les competències o capacitats per a aplicar els continguts de cada ensenyament i etapa educativa.
- Els continguts, o conjunts de coneixements, habilitats, i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius i a l'adquisició de competències.

Els continguts s'ordenen en assignatures, que es classifiquen en matèries, àmbits, àrees i mòduls en funció dels ensenyaments i les etapes educatives.

- Els estàndards i resultats d'aprenentatge avaluables, que permeten mesurar els èxits dels resultats d'aprenentatge en cada assignatura.
- Els criteris d'avaluació del grau d'adquisició de les competències i de l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa.
- La metodologia didàctica, que comprén tant la descripció de les pràctiques docents com l'organització del treball dels docents.

2. OBJECTIUS I FINS

A) OBJECTIUS DEL BATXILLERAT

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES CLAU
a) Exercir la ciutadania democràtica des d'una perspectiva global i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.	Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de forma responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.	Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats i discriminacions existents, i en particular la violència contra la dona, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones per qualsevol condició o circumstància personal o social, amb una atenció especial a les persones amb discapacitat.	Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina com a condicions necessàries per a un aprofitament eficaç de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.	Consciència i expressions culturals. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Comunicació lingüística.
e) Dominar, tant en l'expressió oral com escrita, el castellà i el valencià.	Comunicació lingüística. Consciència i expressions culturals. Aprendre a aprendre.
f) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.	Comunicació lingüística. Consciència i expressions culturals. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.	Competència digital. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Competències socials i cíviques.
h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contem-porani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de forma solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.	Competències socials i cíviques. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Consciència i expressions culturals.
i) Accedir als coneixements científics i tecnològics	Competència matemàtica i competències

fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat escollida.	bàsiques en ciència i tecnologia. Aprendre a aprendre.
j) Comprendre els elements i procediments fonamentals de la investigació i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com afermar la sensibilitat i el respecte pel medi ambient.	Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Aprendre a aprendre.
k) Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre. Competències socials i cíviques.
l) Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.	Consciència i expressions culturals. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
m) Utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
n) Afermar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la seguretat viària.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre. Competències socials i cíviques.

2. OBJECTIUS I FINS

B) FINS DEL BATXILLERAT

FINS	COMPETÈNCIES CLAU
a) Aprofundir en l'acció educativa, per a proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permeten desenrotllar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència.	Consciència i expressions culturals. Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
b) Capacitar l'alumnat per a accedir a l'educació superior.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
c) Dotar l'alumnat d'una formació i uns coneixements generals en relació amb les competències de caràcter més transversal; junt amb una preparació especialitzada, en el marc de la modalitat, i si és el cas via, de Batxillerat triada.	Aprendre a aprendre. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
d) Consolidar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.	Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
e) Consolidar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.	Competències socials i cíviques. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Comunicació lingüística.
f) Potenciar la participació activa i democràtica de l'alumnat en l'aula i en el centre, així com en l'exercici de drets i obligacions.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Competències socials i cíviques.
g) Desenrotllar metodologies didàctiques actives i innovadores que incloguen l'ús de mètodes i tècniques d'investigació per part de l'alumnat per a aprendre per si mateix, el treball autònom i en equip, l'aplicació dels aprenentatges en contextos reals, i l'ús sistemàtic de les tecnologies de la informació i la comunicació.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
h) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Competències socials i cíviques.
i) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyança i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.	Aprendre a aprendre. Competències socials i cíviques.
j) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats	Comunicació lingüística. Consciència i expressions culturals.

comunicatives de totes estes.

2. OBJECTIUS GENERALS DE L'ÀREA

C) HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES CLAU
1. Conèixer i analitzar, situant-los adequadament en el temps i l'espai, fets i esdeveniments rellevants de la història del món contemporani, valorant la seua significació històrica i les seues repercussions en el present.	Competències socials i cíviques. Aprendre a aprendre. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Consciència i expressions culturals.
2. Comprendre i interrelacionar els principals processos econòmics, socials, polítics, tecnològics i culturals que configuren la història recent, identificant els seus trets més significatius i analitzant els factors que els han conformat.	Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Competències socials i cíviques. Aprendre a aprendre Consciència i expressions culturals
3. Conèixer les coordenades internacionals a escala europea i mundial en els segles XIX i XX per a entendre les relacions entre els estats durant eixa època i les implicacions que van comportar.	Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Competències socials i cíviques. Aprendre a aprendre
4. Adquirir una visió global del món contemporani que, conjugant la dimensió interna i internacional en l'explicació dels processos, facilite l'anàlisi de les situacions i els problemes del present, considerant-hi tant els seus antecedents històrics com les seues relacions d'interdependència.	Competències socials i cíviques Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Comunicació lingüística. Aprendre a aprendre
5. Emprar amb propietat els conceptes bàsics i específics de la història contemporània i realitzar activitats d'indagació i síntesi en què s'analitzen, contrasten i integren informacions diverses, valorant el paper de les fonts i el treball de l'historiador.	Competència digital. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Comunicació lingüística.
6. Planificar i elaborar breus treballs d'indagació, síntesi o iniciació a la investigació històrica, en grup o individualment, en els quals s'analitzen, contrasten i integren informacions diverses, valorant el paper de les fonts i els distints enfocaments utilitzats pels historiadors, comunicant el coneixement històric adquirit de manera raonada, adquirint amb això hàbits de rigor intel·lectual.	Competència digital Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Comunicació lingüística.
7. Desenrotllar la sensibilitat i el sentit de la responsabilitat davant dels problemes socials, en especial els que afecten els drets humans i la pau, adoptant actituds democràtiques i	Competències socials i cíviques Comunicació lingüística. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

- adquirint independència de criteri i hàbits de rigor intel·lectual. Aprendre a aprendre.
8. Buscar, seleccionar, interpretar i relacionar informació procedent de fonts diverses, – realitat, fonts històriques, mitjans de comunicació o proporcionada per les tecnologies de la informació–, tractar-la de manera convenient segons els instruments propis de la Història, obtenint hipòtesis explicatives dels processos històrics estudiats i comunicar-la amb un llenguatge correcte que utilitzi la terminologia històrica adequada.
9. Defendre raonadament les pròpies idees sobre la societat i revisar-les de forma crítica tenint en compte noves informacions, corregint estereotips i prejudis i entenent l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció.
10. Comprendre la Història com una ciència oberta a la informació i als canvis que brinden les noves tecnologies.
- Competència digital
Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
Comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
Comunicació lingüística.
Aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.
Comunicació lingüística.
Aprendre a aprendre

2. OBJECTIUS PER TEMES

D) HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

TEMA 1. L'EUROPA DE L'ANTIC RÈGIM

- Conèixer les transformacions socioeconòmiques de l'Europa de l'Antic Règim.
- Localitzar en un eix cronològic els personatges i els fets històrics més destacats de la història d'Europa als segles XVII i XVIII.
- Conèixer els problemes derivats de l'estancament agrícola i del repartiment desigual de les terres a la societat de l'Antic Règim.
- Reconèixer els diferents tipus d'explotacions agrícoles i els drets senyorials als quals estaven sotmesos els llauradors.
- Explicar les característiques de la indústria i de les manufactures tradicionals.
- Valorar el paper del comerç marítim al segle XVIII i les polítiques mercantilistes que van aplicar les monarquies absolutes per afavorir les exportacions.
- Analitzar la jerarquització de la societat estamental, i identificar els drets i deures dels grups privilegiats i no privilegiats.
- Conèixer l'evolució demogràfica de la població de l'Antic Règim.
- Explicar la manera d'exercir el poder de les monarquies absolutes.
- Conèixer la importància històrica, en relació amb la limitació del poder real, de la divisió de poders i la Declaració de Drets de l'Anglaterra del segle XVII.
- Sintetitzar les causes que van desencadenar la caiguda de l'Antic Règim.
- Identificar les bases teòriques i els principals pensadors de la Il·lustració.
- Reconèixer els intents reformistes del despotisme il·lustrat.
- Analitzar i interpretar esquemes, gràfics, quadres estadístics, textos i mapes.
- Fer treballs en grup i participar en debats amb una actitud constructiva.

TEMA 2. LA NOVA ERA INDUSTRIAL

- Conèixer les principals transformacions que es van produir a la Gran Bretanya com a conseqüència del procés d'industrialització.
- Reconèixer les conseqüències econòmiques i socials de la industrialització.
- Identificar els factors impulsors de la industrialització.
- Entendre els canvis que va experimentar el sector agrari com a conseqüència de les transformacions dels sistemes de cultiu i la nova estructura de la propietat.
- Entendre les conseqüències del sistema de camps tancats (*enclosure*).
- Reconèixer els factors que van estimular la mecanització de la indústria tèxtil i els seus efectes en l'increment de la producció.
- Caracteritzar els nous tipus d'indústria que van sorgir.
- Identificar el capitalisme com el nou sistema econòmic sorgit de la industrialització i de la doctrina del liberalisme econòmic.
- Entendre les característiques del capitalisme i raonar per què respon a les necessitats de l'organització industrial de la producció de béns.
- Establir una relació entre el procés d'urbanització i les característiques de la societat industrial.
- Reflexionar sobre les condicions sociolaborals de la classe obrera.
- Analitzar el paper de la dona en la nova societat industrial.

TEMA 3. ELS MOVIMENTS LIBERALS I NACIONALS (1789-1871)

- Descriure les causes sociopolítiques i econòmiques que van afavorir la Revolució Francesa i la situació de la societat francesa en la vigília d'aquest esdeveniment.
- Identificar cronològicament les diferents fases de la Revolució i valorar-ne les repercussions a llarg termini.
- Identificar el procés de sorgiment del bonapartisme.
- Analitzar el desenvolupament de l'Imperi napoleònic i descriure adequadament les campanyes napoleòniques.
- Analitzar l'època de la Restauració i comprendre el contingut ideologicopolític.
- Descriure les diferents fases de la revolució liberal i entendre les conseqüències que va tenir en els diferents països europeus.
- Comparar el mapa d'Europa del Congrés de Viena amb el posterior al 1848.
- Comprendre les diverses nocions de nació a la primera del segle XIX segons la tradició cultural.
- Entendre els processos d'unificació política d'Itàlia i Alemanya.
- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica i formar-se així una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Utilitzar correctament el vocabulari històric d'aquest període.
- Participar en discussions i debats amb una actitud crítica i constructiva.

TEMA 4. ELS ORÍGENS DEL MOVIMENT OBRER (1800-1914)

- Analitzar les condicions de vida del proletariat al segle XIX i comparar-les amb l'estil de vida de la burgesia industrial i de les noves classes dirigents.
- Reconèixer les causes de la conflictivitat laboral del moviment obrer i el sorgiment de les primeres formes d'associacionisme i de sindicalisme.
- Explicar les característiques de moviments com el ludisme i el cartisme, i saber contextualitzar-los en l'espai i el temps.
- Entendre els postulats teòrics del socialisme utòpic.
- Descriure les relacions entre la burgesia liberal i el moviment obrer sorgits de les revolucions de 1848.
- Conèixer les bases de la teoria marxista, les seves obres i els seus principals defensors.
- Valorar els elements de crítica social de l'anarquisme i la línia d'actuació dels moviments anarquistes al llarg del segle XIX.
- Explicar les causes que van provocar la creació de la Primera Internacional.
- Analitzar les causes que van portar al naixement del sindicalisme de masses i a la formació dels partits socialistes durant l'últim terç del segle XIX.
- Saber com va evolucionar l'anarquisme al final del segle XIX i prestar una atenció especial al procés de configuració de l'anarcosindicalisme.
- Comparar els postulats defensats pels diferents corrents ideològics socialistes de finals de segle mitjançant l'anàlisi i el comentari de textos històrics.
- Entendre el paper de la Segona Internacional en l'evolució del socialisme.
- Fer treballs de grup i participar en discussions i debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant.

TEMA 5. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN (1870-1914)

- Reconèixer les innovacions tècniques de la Segona Revolució Industrial.
- Descriure els nous models empresarials i els nous sistemes de producció.
- Valorar les conseqüències econòmiques de la Segona Revolució Industrial.

- Descriure l'estructura demogràfica de la societat europea en l'últim terç del segle XIX i els canvis econòmics i socials de la primera dècada del segle XX.
- Analitzar les causes i les conseqüències de l'expansió imperialista europea de l'últim quart del segle XIX.
- Comparar els arguments utilitzats per les potències colonials per justificar el colonialisme.
- Analitzar el repartiment de l'Àfrica i l'ocupació de l'Àsia a partir de mapes històrics.
- Establir les particularitats de l'imperialisme nord-americà i japonès.
- Descriure les formes d'organització i explotació dels territoris colonials i valorar-ne les repercussions en l'actual situació econòmica i social d'aquests països.
- Explicar les conseqüències de l'imperialisme per a les metròpolis.
- Llegir i comentar alguns discursos colonials del segle XIX.
- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica i formar-se una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Entendre l'anàlisi històrica com un procés en reelaboració constant i defugir les interpretacions simplistes en l'anàlisi dels fets històrics.
- Fer treballs de grup i participar en debats amb una actitud constructiva.

TEMA 6. LES GRANS POTÈNCIES (1870-1914)

- Comprendre els nous estats liberals i democràtics europeus.
- Explicar les característiques de l'Anglaterra victoriana.
- Distingir el Segon Imperi de la Tercera República francesa i explicar-ne les característiques.
- Aclarir la transformació d'Alemanya en una gran potència.
- Valorar les característiques d'Àustria-Hongria.
- Entendre el règim autocràtic de la Rússia tsarista.
- Descobrir els Estats Units i el Japó com a grans potències extraeuropees.
- Explicar l'enfrontament entre el nord i el sud dels EUA.
- Conèixer els estats dominants de l'escena internacional entre el 1870 i el 1914.
- Debatre sobre el progrés de final del segle XIX.

TEMA 7. LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914-1918)

- Conèixer les causes que van desencadenar la Primera Guerra Mundial.
- Descriure les relacions internacionals prèvies a la guerra, els interessos de les grans potències i els conflictes que van afavorir l'esclat de la guerra.
- Reconèixer les aliances establertes entre els països dels dos blocs enfrontats.
- Explicar les causes immediates de l'esclat de la Gran Guerra.
- Descriure el potencial militar dels països que van participar en el conflicte, les estratègies militars i l'evolució dels moviments de les forces enfrontades.
- Analitzar les causes de l'extensió i mundialització del conflicte.
- Comprendre i explicar els canvis que el desenvolupament de la guerra va suposar en les formes de vida, l'economia i la política.
- Explicar el resultat dels tractats de pau i valorar la funció de les organitzacions nascudes després de la guerra per garantir la pau.
- Analitzar les repercussions econòmiques, polítiques i territorials de la Gran Guerra, i centrar-se en el nou mapa d'Europa després del conflicte.
- Valorar fins a quin punt la guerra va contribuir a l'emancipació de la dona.
- Reflexionar sobre els desastres i les pèrdues humanes de la guerra, i desenvolupar una actitud de rebuig cap a les solucions bèl·liques dels conflictes.

- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica i formar-se una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Fer treballs en grup i participar en discussions i debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant.

TEMA 8. LA REVOLUCIÓ RUSSA I EL NAIXEMENT DE L'ESTAT SOVIÈTIC (1917-1927)

- Conèixer les característiques de l'Imperi tsarista a principi del segle XX.
- Identificar les causes que van desencadenar la revolució del 1905.
- Reconèixer la ideologia dels partits polítics que es van oposar al règim.
- Explicar com es va produir la revolució de febrer del 1917 i la caiguda del tsarisme.
- Reconèixer el paper de les idees de Lenin en el desenvolupament de la revolució.
- Descriure com es va produir la presa del poder en la jornada revolucionària d'octubre i com es va concretar la construcció del primer Estat socialista.
- Explicar la funció dels diferents òrgans del nou Estat soviètic.
- Conèixer els principals conflictes de la guerra civil i analitzar-ne les conseqüències.
- Descriure els canvis que va comportar l'aplicació de la Nova Política Econòmica.
- Analitzar l'impacte que la Revolució Russa va tenir a la resta d'Europa i valorar les mesures adoptades per difondre les idees comunistes.
- Explicar les mesures polítiques i econòmiques adoptades per l'estalinisme.
- Conèixer la repressió exercida per Stalin durant els anys trenta.
- Analitzar com es va dur a terme la col·lectivització forçosa de l'agricultura.
- Fer treballs de grup i participar en debats amb una actitud constructiva.

TEMA 9. PROSPERITAT, CRISI I DEPRESSIÓ (1918-1939)

- Identificar les conseqüències econòmiques i els grans desequilibris financers internacionals sorgits de la Primera Guerra Mundial.
- Entendre les causes que expliquen el gran creixement econòmic i la supremacia dels Estats Units durant els anys 20.
- Analitzar les causes que van provocar el crac borsari del 1929 i el desencadenament de la depressió econòmica generalitzada.
- Valorar les conseqüències de la Gran Depressió en les economies domèstiques, les condicions laborals i la vida quotidiana de la població; explicar com s'estén per tot el món i com afecta l'economia europea.
- Analitzar les causes de l'enfonsament del comerç internacional a partir d'una crisi econòmica local, tenint en compte els problemes derivats de la mundialització.
- Comparar les mesures preses per diferents governs per tractar de recuperar l'estabilitat econòmica.
- Entendre els elements clau de la doctrina econòmica proposada per Keynes.
- Comparar el ritme de recuperació de la crisi experimentada pels diferents països.
- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica i formar-se així una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Entendre l'anàlisi històrica com un procés en reelaboració constant i defugir les interpretacions simplistes en l'anàlisi dels fets històrics.
- Utilitzar correctament el vocabulari específic d'aquest període.
- Fer treballs en grup i participar en debats amb una actitud constructiva.

TEMA 10. ELS RÈGIMS TOTALITARIS EN L'EUROPA D'ENTREGUERRES (1939-1945)

- Relacionar la situació de crisi econòmica dels anys 30 i els antecedents històrics d'Itàlia i Alemanya amb l'aparició del feixisme italià i el nazisme.
- Descriure els factors que van afavorir l'ascens dels feixismes al poder.
- Conèixer la ideologia i el programa polític dels règims feixistes.
- Entendre el context polític i econòmic de la Itàlia de la postguerra en què es va produir l'ascens de Mussolini al poder.
- Reconèixer les característiques principals de la dictadura feixista italiana en matèria política, econòmica i social.
- Analitzar els factors que van provocar la crisi de la República de Weimar i que, al seu torn, van contribuir a l'èxit electoral del nazisme.
- Descriure la gestió sociopolítica i econòmica de la dictadura nazi.
- Identificar els trets principals de la ideologia nazi: fanatisme, puresa racial, persecució de les minories, antisemitisme, etc.
- Reconèixer els objectius econòmics del nazisme i relacionar-los amb la seva política territorial expansionista.
- Comparar les característiques dels totalitarismes italià i alemany.
- Rebutjar qualsevol classe de totalitarisme polític i defensar la tolerància, el pluralisme i els valors democràtics en les relacions personals i de grup.
- Utilitzar correctament el vocabulari específic d'aquest període.
- Fer treballs en grup i participar en discussions i debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant.

TEMA 11. LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

- Conèixer les causes que van desencadenar la Segona Guerra Mundial.
- Relacionar la Guerra Civil Espanyola amb la conjuntura internacional prèvia a la guerra.
- Analitzar les característiques de l'imperialisme japonès i descriure la seva política expansionista al continent asiàtic.
- Conèixer les aliances establertes per formar els blocs enfrontats en el conflicte.
- Identificar les ofensives més importants de la Segona Guerra Mundial i explicar l'evolució del conflicte mitjançant l'observació de mapes històrics.
- Descriure les ofensives aliades que van provocar la caiguda de les potències de l'Eix.
- Valorar les dimensions econòmiques i socials del conflicte i la transcendència històrica del bombardeig atòmic sobre Hiroshima i Nagasaki.
- Entendre el paper de la Resistència i dels aliats en l'alliberament d'Itàlia.
- Conèixer les conseqüències immediates de la guerra i l'evolució del procés de pau.
- Reflexionar sobre la tragèdia de l'Holocaust jueu.
- Conèixer les principals conferències de pau celebrades després del conflicte.
- Valorar la importància de la creació de l'ONU i descriure'n la composició.
- Analitzar els canvis territorials del mapa europeu després de la II Guerra Mundial.
- Rebutjar qualsevol classe de totalitarisme polític i defensar la tolerància, el pluralisme i els valors democràtics en les relacions personals i de grup.
- Entendre l'anàlisi històrica com un procés en reelaboració constant.
- Analitzar i interpretar esquemes, gràfics, quadres estadístics, textos i mapes.
- Desenvolupar treballs de grup i participar en discussions i debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant.

TEMA 12. UN MÓN BIPOLAR (1945-1991)

- Conèixer les causes de la polarització del món en dos blocs antagònics.
- Comprendre l'evolució dels EUA i l'URSS després de la II Guerra Mundial.
- Analitzar la situació d'Alemanya com a eix principal de diversos esdeveniments de la Guerra freda: del bloqueig de Berlín a la caiguda del mur.
- Identificar les guerres de Corea i Vietnam com a conflictes emmarcats en el període de la Guerra freda, i constatar l'aparició de la Xina com una potència mundial.
- Analitzar les causes i les conseqüències de la “crisi dels míssils”.
- Explicar les raons que van conduir al període de “coexistència pacífica” dels anys 50 i 60, i destacar els esforços per limitar la cursa armamentista.
- Enumerar els conflictes dels anys 70 que van provocar el retorn a la bipolarització.
- Conèixer les tensions internes que es van produir en el bloc soviètic: ruptura a Iugoslàvia, Revolució xinesa, Revolució d'Hongria i Primavera de Praga.
- Analitzar les causes de la intervenció dels EUA a Llatinoamèrica i, en especial, el suport donat als règims dictatorials; i identificar alguns dels protagonistes principals de moviments revolucionaris centreamericans.
- Conèixer les dissidències que es van produir en el bloc occidental.
- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica i formar-se una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Entendre l'anàlisi històrica com un procés en reelaboració constant i defugir les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes.

TEMA 13. EL FINAL DELS IMPERIS COLONIALS

- Conèixer els factors que van permetre el procés de descolonització a partir de la Segona Guerra Mundial, i identificar-ne les etapes principals.
- Valorar el paper dels moviments nacionalistes i reconèixer-ne els líders més carismàtics.
- Analitzar el procés descolonitzador del continent asiàtic a través dels exemples de la lluita per la independència d'Indonèsia, Indoxina i l'Índia.
- Distingir el procés d'independència de la Xina, diferent del d'altres processos asiàtics.
- Conèixer els conflictes principals que van tenir lloc al Pròxim Orient, i prestar una atenció especial als conflictes entre àrabs i israelians.
- Valorar la importància de la conferència de Bandung en el procés descolonitzador.
- Analitzar la descolonització del continent africà.
- Comprendre les conseqüències de la descolonització: el sorgiment del *Tercer Mundo* i els problemes econòmics i socials dels països que l'engloben.
- Entendre el concepte de neocolonialisme i analitzar els problemes derivats del nou ordre econòmic internacional.
- Formular hipòtesis explicatives a les preguntes plantejades sobre la realitat històrica, i formar-se una opinió fonamentada en les fonts consultades.
- Evitar les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes en l'anàlisi de les situacions històriques, i comprendre la gravetat dels problemes socials.
- Utilitzar correctament el vocabulari específic d'aquest període històric.
- Participar en discussions i debats amb una actitud crítica i constructiva.

TEMA 14. EL BLOC COMUNISTA (1947-1991)

- Conèixer el procés de formació dels diferents règims comunistes a l'Europa oriental sota la influència de l'URSS i establir les diferències entre els uns i els altres.
- Analitzar les transformacions socials que es van produir als països comunistes al final dels anys quaranta (col·lectivització de la terra, plans quinquennals, etc.).
- Conèixer el cas de la Revolució xinesa.
- Identificar els canvis experimentats a l'URSS després de la mort de Stalin, així com els principals líders polítics que es van succeir en el poder.
- Comprendre les reformes polítiques i econòmiques iniciades per Mihaíl Gorbtxov a la Unió Soviètica en la dècada dels vuitanta.
- Analitzar el procés d'expansió del comunisme als països de l'Europa de l'est durant la dècada dels seixanta i la seva crisi posterior després de la perestroika .
- Conèixer les reformes de Gorbtxov.
- Explicar la partició de Iugoslàvia.
- Explicar les causes que van conduir a la desintegració territorial, política i econòmica de l'URSS i a l'ascens de Borís Ieltsin al poder.

TEMA 15. EL BLOC CAPITALISTA (1945-1991)

- Conèixer el paper hegemònic dels EUA a partir del final de la Segona Guerra Mundial i l'evolució de la seva economia cap a la societat de consum.
- Identificar les característiques del sistema polític nord-americà.
- Entendre el maccarthisme i la caça de bruixes.
- Analitzar l'evolució econòmica i demogràfica de l'Europa Occidental en la postguerra.
- Identificar els canvis que es produeixen a Europa amb la democràcia parlamentària i social i l'estat del benestar.
- Explicar el somni revolucionari de la dècada del 1960, la crisi de la dècada del 1970 i el neoliberalisme de la dècada del 1980.
- Entendre el concepte d'estat del benestar i valorar les millores socials aconseguides amb la intervenció de l'Estat en l'economia.
- Explicar el procés de consolidació dels sistemes democràtics en l'Europa de postguerra i conèixer els partits polítics que es van alternar en el poder.
- Conèixer el procés de construcció d'Europa a partir del tractat constitutiu de la CEE, les institucions de la UE i el seu finançament.
- Analitzar els factors que van conduir a la crisi econòmica del 1973 i valorar les mesures adoptades pels països industrialitzats per sortir-ne.
- Entendre la reconversió del sistema als EUA i la implementació del neoliberalisme a la dècada del 1990.

TEMA 16. EL MÓN ACTUAL

- Entendre en què consisteix el nou ordre internacional i quin és el paper que hi desenvolupen els Estats Units, especialment després de la Guerra del Golf.
- Conèixer què és el fonamentalisme islàmic i quins són els principals països que n'han afavorit el sorgiment.
- Comprendre que les guerres contra el terrorisme impulsades pels Estats Units han dividit el suport dels seus aliats europeus tradicionals.
- Identificar els principals conflictes bèl·lics de final del segle XX a Europa, l'Àsia i l'Àfrica (la guerra a Bòsnia i a Kosovo, la guerra de Txetxènia, els conflictes ètnics a Ruanda i Burundi, etc.)
- Analitzar les causes i les conseqüències del nou tipus de terrorisme internacional sorgit després dels atemptats de l'11 de setembre als Estats Units.
- Reconèixer les diferències entre sistemes parlamentaris i sistemes bipartidistes i sistemes multipartidistes; i estats unitaris i federals.
- Conèixer els sistemes d'escrutini electoral que es practiquen al món.
- Analitzar els principals problemes dels sistemes polítics democràtics.
- Advertir l'existència de dictadures actuals i la violació dels drets humans que es porta a terme als països que ostenten aquests règims polítics.
- Prendre consciència que a molts països del Tercer Món no estan assegurats els drets principals de la Declaració Universal dels Drets Humans.
- Utilitzar correctament el vocabulari específic d'aquest període.

3. COMPETÈNCIES

LES COMPETÈNCIES CLAU EN EL CURRÍCULUM DE LA LOMQE

L'adquisició de competències és un llarg procés que inclou tota la vida de cada ésser humà. S'inicia en l'etapa acadèmica i continua en la vida adulta. Ara bé, els anys de formació escolar són fonamentals per al desenvolupament personal, social i professional posterior.

Precisament per afavorir al màxim aquest desenvolupament, s'han identificat un grup de set competències, que, pel seu rol vertebrador, s'han anomenat Competències Clau:

- Comunicació lingüística
- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia
- Competència digital
- Aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor
- Consciència i expressions culturals

COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA

La competència en comunicació lingüística és el resultat de l'acció comunicativa en un context social i cultural determinat.

És una competència complexa que inclou tant aspectes pròpiament lingüístics com socials, culturals i pràctics.

El seu desenvolupament s'articula al voltant de cinc components relacionats amb els seus àmbits d'aplicació o dimensions:

- El **component lingüístic** se centra, principalment, en les dimensions lèxica, gramatical, semàntica, fonològica, ortogràfica i ortoèpica.
- El **component pragmaticodiscursiu** contempla les dimensions relacionades amb l'aplicació del llenguatge i els discursos en contextos comunicatius concrets.
- El **component sociocultural** inclou les dimensions centrades en el coneixement del món i la dimensió intercultural.
- El **component estratègic** se centra en el desenvolupament de destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la parla, l'escolta i la conversa.
- El **component personal** potència l'actitud, la motivació i els trets de la personalitat a través de la interacció comunicativa.

COMPETÈNCIA MATEMÀTICA I COMPETÈNCIES BÀSIQUES EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA

a) La competència matemàtica.

La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context. Aquesta competència exigeix coneixements sobre:

- Els nombres, les mesures i les estructures.
- Les operacions i les representacions matemàtiques.
- La comprensió dels termes i els conceptes matemàtics.

La competència matemàtica comporta, al seu torn, el desenvolupament d'un seguit de destreses que se centren en:

- L'aplicació de les eines i els coneixements matemàtics a diferents contextos personals, socials, professionals i científics.
- La realització de judicis fundats i de cadenes argumentals en la realització de càlculs.
- L'anàlisi de gràfics i representacions matemàtiques i la manipulació d'expressions algebraiques.

Aquests coneixements i destreses s'articulen en quatre àrees interrelacionades entre si i relacionades amb els nombres, l'àlgebra, la geometria i l'estadística:

- La quantitat se centra en la quantificació dels atributs dels objectes, les relacions, les situacions i les entitats del món.
- L'espai i la forma inclouen fenòmens del nostre entorn visual i físic com ara propietats i posicions d'objectes o descodificació d'informació visual.
- El canvi i les relacions se centren en les relacions entre els objectes i les circumstàncies en què aquests objectes s'interrelacionen.
- La incertesa i les dades són un element central de l'anàlisi matemàtica present en diferents moments del procés de resolució de problemes.

b) Les competències bàsiques en ciència i tecnologia

Les competències bàsiques en ciència i tecnologia proporcionen un acostament al món físic, tot propiciant:

- La interacció responsable amb el medi natural a través d'accions que afavoreixen la conservació del medi natural.
- El desenvolupament del pensament científic amb l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques.

Els àmbits que cal abordar per a adquirir les competències en ciències i tecnologia són:

- Sistemes físics, que estan associats al comportament de les substàncies en l'àmbit fisicoquímic.
- Sistemes biològics propis dels éssers vius dotats d'una complexitat orgànica que cal conèixer per preservar-los i per evitar-ne el deteriorament.
- Sistemes de la Terra i de l'espai des de la perspectiva geològica i cosmogònica, centrada en l'origen de l'univers i de la Terra.
- Sistemes tecnològics derivats, bàsicament, de l'aplicació dels coneixements científics als usos quotidians d'instruments, màquines i eines.

COMPETÈNCIA DIGITAL

La competència digital implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per afavorir-ne l'ús en l'entorn laboral, potenciar l'aprenentatge, gestionar el temps lliure i contribuir a la participació en la societat.

Per a assolir aquests objectius, el desenvolupament de la competència s'articula al voltant dels àmbits següents:

- La informació, particularment la gestió de la informació, el coneixement dels suports a través dels quals es difon i l'ús de motors de recerca.
- La comunicació, desenvolupant el coneixement dels mitjans de comunicació digital i la utilització de paquets de programari de comunicació.
- La creació de continguts, centrant-se en l'ús de diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) i programes/aplicacions per a crear continguts.
- La seguretat, que implica conèixer els riscos associats a l'ús de les tecnologies o de recursos en línia i les estratègies o actituds adequades per a evitar-los.
- La resolució de problemes, centrada en l'ús de dispositius digitals per a resoldre problemes i la identificació de fonts per a buscar ajuda teòrica o pràctica.

APRENDRE A APRENDRE

La competència per aprendre a aprendre es caracteritza per l'habilitat a l'hora d'iniciar l'aprenentatge, organitzar-lo i persistir-hi.

És una competència fonamental per facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida i s'articula al voltant de:

- La capacitat per motivar-se a aprendre, que depèn de la curiositat i la consciència de la necessitat d'aprendre de l'alumnat.
- L'organització i la gestió de l'aprenentatge, que demana conèixer i controlar els processos d'aprenentatge propis en la realització de les tasques d'aprenentatge.

Al seu torn, l'organització i la gestió de l'aprenentatge es desenvolupa a través de dos aspectes clau de la competència per aprendre a aprendre:

- La comprensió de processos mentals implicats en l'aprenentatge: què se saben i què desconeixen, i el coneixement de disciplines i estratègies per dur a terme una tasca.
- L'adquisició de destreses d'autoregulació i control fonamentats en el desenvolupament d'estratègies de planificació, revisió i avaluació.

COMPETÈNCIES SOCIALS I CÍVIQUES

a) La competència social

La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu pel que fa a la salut, tant física com mental, i a l'estil de vida saludable que l'afavoreix.

Aquesta competència està estretament lligada als entorns socials immediats de l'alumnat i s'articula a través de:

- Els coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos de diferents societats i entorns.
- La comprensió de conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització del treball, a la igualtat i a la no-discriminació.
- El reconeixement de les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees.

La competència cívica

La competència cívica es basa en el coneixement dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets civils. Aquest coneixement comporta al seu torn:

- La comprensió de com es formulen aquests conceptes en la Constitució, la Carta dels Drets Fonamentals de la UE i altres declaracions internacionals.
- L'aplicació d'aquests conceptes en diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional.
- La identificació dels esdeveniments contemporanis més destacats i la comprensió de processos socials i culturals de la societat actual.

La competència cívica comporta, al seu torn, el desenvolupament d'un seguit de destreses que se centren en:

- L'habilitat per interactuar eficaçment en l'àmbit públic i per manifestar solidaritat i interès per a resoldre els problemes que afecten la comunitat.
- La reflexió crítica i creativa i la participació constructiva en les activitats de la comunitat o de l'àmbit mediat i immediat.
- La presa de decisions en els contextos local, nacional i europeu i, en particular, per mitjà de l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica.

SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR

La competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en accions, per a la qual cosa es requereix:

- Adquirir consciència de la situació en la qual s'ha d'intervindre o que s'ha de resoldre.

- Planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'assolir l'objectiu previst.

Aquests objectius s'assoleixen, en la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, a través dels àmbits següents:

- La capacitat creadora i d'innovació centrada en el desenvolupament de la creativitat, l'autoconeixement, l'autonomia, l'esforç i la iniciativa.
- La capacitat proactiva de gestionar projectes, que implica destreses com la planificació, la gestió i la presa de decisions o la resolució de problemes.
- La capacitat de gestionar el risc i manejar la incertesa en diferents contextos i situacions.
- Les qualitats de lideratge i de treball, tant individual com formant part d'un equip o liderant-lo.
- El sentit crític i de la responsabilitat, en especial pel que fa a assumir les pròpies responsabilitats.

CONSCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS

La competència en Consciència i expressions culturals s'articula al voltant dels aspectes següents:

- Conèixer les manifestacions culturals i artístiques i valorar-les com una font d'enriquiment personal i com a part del patrimoni dels pobles.
- Desenvolupar la pròpia capacitat estètica i creadora vinculada al domini de les capacitats relacionades amb diferents codis artístics i culturals.

Aquests aspectes de la competència en Consciència i expressions culturals es desenvolupen a través de:

- El coneixement de gèneres, estils, tècniques i llenguatges artístics.
- El desenvolupament de la capacitat i l'interès per expressar-se i per comunicar idees.
- La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació.
- L'interès per les obres artístiques i la participació en la vida cultural de l'entorn.
- La capacitat d'esforç i la disciplina necessàries per a la producció artística.

4. UNITATS DIDÀCTIQUES

A. ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

Vegeu el document *Proposta Curricular* adjunt.

4. UNITATS DIDÀCTIQUES

B. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

TEMA 1. L'EUROPA DE L'ANTIC RÈGIM

1. Les bases de l'Antic Règim
2. Poder polític i relacions internacionals a l'Europa del segle XVIII
3. Estudi d'un cas. La monarquia de poder limitat: el parlamentarisme anglès
4. Transformacions econòmiques i socials al segle XVIII
5. Resol la qüestió.. Quin paper va fer el comerç colonial en els canvis econòmics d'Europa?
6. La Il·lustració: idees noves davant l'Antic Règim
7. Investiga. El naixement d'una nació: els Estats Units d'Amèrica
8. Síntesi. Què es va transformar a l'Europa de l'Antic Règim?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 2. LA NOVA ERA INDUSTRIAL

1. Factors impulsors de la industrialització
2. Resol la qüestió.. Per què es van tancar les terres de cultiu?
3. Els nous tipus d'indústria
4. Resol la qüestió.. Per què la industrialització va necessitar un sistema econòmic nou?
5. La societat urbana: burgesos i obrers
6. Investiga. Les dones en la nova societat industrial
7. Síntesi. Com va canviar les formes de producció de béns, la industrialització?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 3. ELS MOVIMENTS LIBERALS I NACIONALS (1789-1871)

1. La Revolució Francesa. L'etapa liberal burgesa (1789-1792)
2. Resol la qüestió.. Com es van convertir els súbdits del rei en ciutadans amb drets?
3. La radicalització. L'etapa republicana (1792-1799)
4. Estudi d'un cas. Napoleó Bonaparte, l'emperador hereu de la Revolució
5. Europa entre l'ordre i la llibertat (1815-1830)
6. La revolució del 1848: "la primavera dels pobles"
7. Resol la qüestió.. Com es van portar a terme les unificacions d'Itàlia i d'Alemanya?
8. Síntesi. Com es van aconseguir els drets polítics i socials que van posar fi a l'Antic Règim?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 4. ELS ORÍGENS DEL MOVIMENT OBRER (1800-1914)

1. El naixement d'una nova societat de classes
2. Investiga. La condició dels obrers al segle XIX
3. Les alternatives socialista i anarquista
4. Les primeres organitzacions obreres (1830-1875)
5. Resol la qüestió.. Per què va fracassar la Primera Internacional?
6. L'evolució del moviment obrer (1875-1914)
7. Resol la qüestió.. Per què es va produir una ruptura dels partits socialistes a la primera del segle XX?
8. Síntesi. Calia que es crearen organitzacions obreres?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 5. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN (1870-1914)

1. Un marc econòmic nou
2. Estudi d'un cas. Els nous mètodes de producció: el taylorisme i el fordisme
3. La formació d'imperis colonials
4. Investiga. El repartiment colonial
5. L'organització dels imperis colonials
6. Resol la qüestió.. Imperialisme: civilitzar o dominar?
7. Síntesi. El colonialisme: començament d'una globalització?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 6. LES GRANS POTÈNCIES (1870-1914)

1. Els Estats liberaldemocràtics europeus
2. Estudi d'un cas. L'Anglaterra victoriana
3. Investiga. França: el model de república democràtica
4. Resol la qüestió.. Com es va convertir Alemanya en una gran potència?
5. Àustria-Hongria, un imperi autoritari
6. La Rússia tsarista
7. Les potències extraeuropees: els Estats Units i el Japó
8. Resol la qüestió.. Per què es van enfrontar el sud i el nord dels Estats Units?
9. Síntesi. Quins Estats dominaven l'escena internacional entre el 1870 i el 1914?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 7. LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914-1918)

1. Las causes de la guerra
2. Resol la qüestió.. Qui van ser els responsables de l'esclat de la guerra?
3. Las fases del conflicte bèl·lic
4. Estudi d'un cas. La mobilització de les dones
5. La pau dels vencedors
6. Investiga. 1919: construir una nova Europa?
7. Síntesi. Per què va ser la "Gran Guerra"?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 8. LA REVOLUCIÓ RUSSA I L'ORIGEN DE L'ESTAT SOVIÈTIC (1917-1927)

1. Un gegant amb peus de fang
2. La revolució de febrer del 1917
3. Resol la qüestió.. Per què hi va haver una nova revolució a l'octubre?
4. La guerra civil i el comunisme de guerra
5. Investiga. La creació de l'URSS i l'expansió revolucionària
6. De Lenin a Stalin
7. Síntesi. Com van aconseguir els bolxevics instaurar el poder obrer dels soviets?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 9. PROSPERITAT, CRISI I DEPRESSIÓ

1. *El llegat de la Primera Guerra Mundial*
2. *Els feliços anys vint als Estats Units*
3. *Resol la qüestió. Com es genera una bombolla especulativa?*
4. *La Gran Depressió*
5. *Resol la qüestió. Com es va estendre la crisi a la resta del món?*
6. *Les propostes de recuperació de la crisi*
7. *Investiga. La vida quotidiana durant la Gran Depressió*
8. *Síntesi. Com es va forjar la crisi econòmica de la dècada del 1930?*

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 10. ELS RÈGIMS TOTALITARIS A L'EUROPA D'ENTREGUERRES

- 1. L'Europa de entreguerres: totalitarisme i democràcia*
 - 2. Resol la qüestió. Quins elements defineixen el feixisme?*
 - 3. El feixisme italià (1922-1945)*
 - 4. Resol la qüestió. Com va aconseguir el partit nazi arribar al poder a Alemanya?*
 - 5. La nazificació d'Alemanya*
 - 6. Resol la qüestió. Què pretenia el projecte racial del partit nazi?*
 - 7. El totalitarisme soviètic*
 - 8. Estudi d'un cas. La repressió estalinista*
 - 9. Síntesi. Per què van triomfar els totalitarismes?*
- Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric*
Aplica el que has après - Espai web

TEMA 11. LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

- 1. Les causes de la Segona Guerra Mundial*
 - 2. Estudi d'un cas. L'imperialisme japonès*
 - 3. Les ofensives i les victòries de l'Eix (1939-1942)*
 - 4. Investiga. Què va significar l'ocupació nazi d'Europa?*
 - 5. Les contraofensives aliades i la fi de la guerra*
 - 6. Resol la qüestió. Quin paper va tenir la resistència davant del nazisme?*
 - 7. Les conseqüències de la guerra*
 - 8. Investiga. De Nuremberg a l'Haia: cap a una justícia internacional?*
 - 9. Síntesi. Quines van ser les fases de la Segona Guerra Mundial?*
- Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric*
Aplica el que has après - Espai web

TEMA 12. UN MÓN BIPOLAR

- 1. La formació de blocs antagònics*
 - 2. Resol la qüestió. Per què els antics aliats es van convertir en enemics?*
 - 3. Crisis i conflictes armats durant la Guerra Freda*
 - 4. Resol la qüestió. Per què els Estats Units van perdre la guerra del Vietnam?*
 - 5. La coexistència pacífica*
 - 6. Investiga. L'equilibri del terror en l'era atòmica*
 - 7. Síntesi. En què va consistir la bipolarització del món?*
- Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric*
Aplica el que has après - Espai web

TEMA 13. LA FI DELS IMPERIS COLONIALS

1. Causes i vies del procés descolonitzador
2. Fases del procés descolonitzador
3. Investiga. Els conflictes del procés descolonitzador
4. Resol la qüestió.. Per què no va ser possible mantindre la unitat de l'Índia després de la independència?
5. Estudi d'un cas. La creació de l'Estat d'Israel i la qüestió palestina
6. Investiga. Sud-àfrica i l'Apartheid
7. El moviment de països no alineats i el neocolonialisme
8. Síntesi. En què va consistir el procés de descolonització?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 14. EL BLOC COMUNISTA (1947-1991)

1. L'hegemonia soviètica
2. Estudi d'un cas. La Revolució Xinesa
3. La influència soviètica al món
4. Resol la qüestió.. Quins conflictes i revoltes hi va haver a l'Europa de l'Est?
5. De l'immobilisme a las reformes de Gorbatxov
6. L'esfondrament de l'imperi soviètic
7. Investiga. La partició de Iugoslàvia
8. Síntesi. Com va passar de gran potència a desintegrar-se, l'URSS?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 15. EL BLOC CAPITALISTA (1945-1991)

1. El lideratge dels Estats Units en el món capitalista
2. Investiga. El maccarthisme: la cacera de bruixes
3. L'evolució de l'Europa occidental
4. Estudi d'un cas. Cap a la construcció d'Europa
5. Resol la qüestió.. Quin va ser el somni revolucionari de la dècada del 1960?
6. La crisi de la dècada del 1970 i el neoliberalisme de la dècada del 1980
7. Estudi d'un cas. El Japó i els nous països industrialitzats
8. Síntesi. Com van evolucionar els països capitalistes sota el lideratge econòmic dels EUA?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

TEMA 16. EL MÓN ACTUAL

1. Un nou (des)ordre mundial
2. L'Europa de l'Est després de la desaparició de l'URSS
3. Investiga. Els reptes de la Unió Europea
4. El món islàmic
5. Investiga. Àfrica, un continent exclòs i en conflicte permanent
6. Resol la qüestió.. Com es construeix la pau a les zones en conflicte?
7. La situació actual a l'Amèrica Llatina
8. Resol la qüestió.. Els BRICS, una alternativa al lideratge nord-americà?
9. Un món globalitzat i intercomunicat
10. Cap a un nou ordre mundial multipolar?

Tècniques d'estudi - Mètodes de treball històric

Aplica el que has après - Espai web

5. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

5.A. 1. METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA

En el marc de la seva programació didàctica, els centres han de precisar en cada curs els objectius que garanteixen les competències clau, segons el currículum, assumir-los com a objectius de centre i determinar la participació de cada una de les àrees del currículum en la consecució de les competències.

El caràcter multidisciplinari de moltes de les competències s'allunya de la concepció del currículum com un conjunt de compartiments estancs entre les diverses matèries, i per això requereix una coordinació d'actuacions docents en què la feina en equip ha de ser una constant.

Així, el desenvolupament de la programació didàctica de centre requereix tant processos de formació i elaboració reflexiva i intel·lectual per part de l'equip docent, com diverses formes de treball cooperatiu. Aquestes formes han de ser respectuoses amb la diversitat dels professors i professores, però generadores d'il·lusió per col·laborar en un projecte comú al qual cadascú aporta el seu millor saber fer professional i aprèn i comparteix el saber fer amb altres companys i companyes.

El currículum de cada centre no es limitarà a les competències clau, encara que les inclogui. En el currículum hi haurà competències clau fonamentals i altres que no ho seran tant perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats a partir dels estàndards d'aprenentatge propis de cada matèria. A més, en l'àmbit del Batxillerat haurem de prestar una atenció especial a les competències i capacitats més rellevants per al posterior desenvolupament acadèmic i, en el seu cas, laboral de l'alumnat.

El desenvolupament de competències va acompanyat d'una pràctica pedagògica exigent tant per a l'alumnat com per al professorat. Per a l'alumnat, perquè s'ha d'implicar en l'aprenentatge i ha d'adquirir les habilitats que li permetin construir els seus propis esquemes explicatius per comprendre el món on viu, construir la seva identitat personal, interactuar en situacions variades i continuar aprenent.

Per al docent, perquè haurà de desplegar els recursos didàctics necessaris que permetin desenvolupar els estàndards d'aprenentatge propis de la matèria incloent-hi el desenvolupament de les competències clau, i poder assolir així els objectius del currículum. No obstant això, malgrat que les competències tenen un caràcter transversal i interdisciplinari respecte a les disciplines acadèmiques, això no ha d'impedir que des de cada matèria es determinin aprenentatges específics que resultin rellevants en la consecució de competències concretes.

El docent haurà de buscar situacions pròximes als alumnes perquè aquests puguin aplicar en diferents contextos els continguts dels quatre sabers que conformin cada una de les competències (saber, saber fer, saber ser i saber estar). Així mateix, crearà contextos i situacions que representin reptes per als alumnes; que els convidin a qüestionar-se els seus sabers actuals; que els obliguin a ampliar la seva perspectiva i a contrastar la seva opinió amb la dels seus companys, a justificar i a interpretar amb rigor, etc.

Per treballar les competències clau relacionades amb el domini emocional i les habilitats socials tindran un protagonisme especial les activitats de planificació i execució de feines en grup que afavoreixin el diàleg, l'escolta, la cooperació i la confrontació d'opinions.

La forma d'avaluar el nivell de competència assolit serà mitjançant l'aplicació dels coneixements i les habilitats treballades. Ara bé, les competències suposen un domini complet de l'activitat en qüestió; no

són només habilitats, encara que aquestes sempre estiguin presents. Per tant, a més de les habilitats, es tindran en compte també les actituds i els elements cognitius.

En el marc de la seva programació didàctica, els centres han de precisar cada curs els objectius que garanteixen les competències clau, segons el currículum, assumir-los com a objectius de centre i determinar la participació de cada una de les àrees del currículum en la consecució de les competències.

5. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

5.A. 2. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

Recursos didàctics

Per a cada tema, els recursos didàctics de què es disposa són els següents:

1. Llibre de l'alumne i de l'alumna

El Llibre de l'alumne i de l'alumna consta de 16 temes per al primer curs de Batxillerat de la matèria d'Història del Món Contemporani.

2. Recursos didàctics

Adreces d'Internet. Cada tema té adreces d'Internet que serveixen per a reforçar i complementar els continguts, habilitats i competències treballades en el tema.

Activitats d'Avaluació Inicial. Una pàgina d'activitats dissenyades per avaluar els coneixements previs de l'alumnat abans de començar l'estudi de cada un dels temes.

Activitats de Reforç i Ampliació. Una pàgina d'activitats de reforç i una altra d'ampliació permeten consolidar els coneixements dels continguts del tema i ampliar alguns aspectes importants.

Activitats d'Avaluació Final. Deu preguntes seguint el model de les avaluacions de diagnòstic pel Batxillerat permeten avaluar el nivell d'assoliment de cada un dels estàndards d'aprenentatge assolit pels alumnes.

Recursos Organitzatius

L'organització dels recursos materials i personals és un element bàsic per fer possible el desenvolupament del procés d'aprenentatge-ensenyament. Algunes de les decisions més rellevants en l'ús dels recursos didàctics i organitzatius seran:

- Establir els mecanismes de coordinació de responsabilitats educatives (els instruments, els espais i el temps d'aquesta coordinació). S'establiran les responsabilitats de la comissió de coordinació pedagògica, dels departaments didàctics i dels equips docents en totes les mesures d'atenció a la diversitat.
- Definició dels principis generals sobre metodologia i didàctica (tal com hem vist a la secció anterior).
- Definició dels criteris per a l'assignació dels espais i per a la distribució dels temps en l'organització de les mesures d'atenció a la diversitat.

En relació amb l'organització dels espais: s'atendran tant els processos educatius que afavoreixen la individualització de l'aprenentatge com aquells que són més socialitzadors. Primer, en relació amb els espais comuns (passadissos, patis, lavabos, biblioteca, aules d'usos múltiples, laboratoris...), es procurarà que siguin accessibles per a tots els alumnes que presentin deficiències de qualsevol tipus. Segon, l'interior de l'aula habitual haurà de facilitar la realització d'una diversitat d'activitats. El mobiliari serà adaptat, lleuger i funcional.

En relació amb la distribució dels temps: pel que fa a l'horari dels alumnes: tot i respectar les normes imposades des de l'administració educativa, l'atenció a la diversitat exigeix certa flexibilitat per agrupar hores de classe diferents de les ordinàries. D'aquesta manera es facilita la realització d'activitats interdisciplinàries, d'agrupaments flexibles de reforç, aprofundiment, etc. En relació amb l'horari dels professors, s'han establir uns temps per a la coordinació entre professors d'àrees diferents, i entre professors de cursos diferents.

Establir els criteris per a l'organització i la selecció dels materials curriculars i altres recursos didàctics. En relació amb l'organització dels materials curriculars per a l'alumnat (llibres cartografies, material de laboratori, instruments musicals, material per a educació física...) s'han de tenir en

compte alguns criteris com ara: ús compartit per tots els alumnes, que no siguin discriminatoris, que no siguin perjudicials per al medi ambient...

En relació amb els materials curriculars per al professorat: han de ser recursos útils i pràctics per a l'elaboració i el desenvolupament del projecte curricular, i per a l'elaboració de les programacions d'aula. S'ha de tenir en compte que aquests materials respectin la pluralitat d'opcions didàctiques que pot seguir el professorat.

5. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

5. B. 1. ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENTATGE

PRIMER CURS:

TEMA 1. L'EUROPA DE L'ANTIC RÈGIM

- Estudiarem en aquest tema les característiques de l'Europa del segle XVIII. Caracteritzarem aquest període com una època de canvi, de crisi profunda, tant en l'àmbit de la política i l'organització social com en l'economia. Analitzarem amb molt detall els factors que van afavorir les transformacions econòmiques i socials de l'Antic Règim, la consolidació del parlamentarisme anglès i el naixement dels Estats Units.
- També prestarem molta atenció als valors de la Il·lustració, a la seva vigència i, sobretot, a com aquests valors van ajudar a transformar la societat del segle XVIII.

TEMA 2. LA NOVA ERA INDUSTRIAL

- Al llarg del present tema estudiarem les característiques de la Revolució industrial. Entre altres qüestions, analitzarem els factors que van afavorir la industrialització, la revolució agrària i els nous tipus d'indústria que van aparèixer en aquest període. També ens aproximarem a la nova societat que va sorgir del procés d'industrialització.
- Per assimilar els continguts del tema serà fonamental l'anàlisi de diferents gràfics i dades quantitatives que aclariran les bases econòmiques i socials de la Revolució industrial. També podrem comprendre el funcionament de les factories industrials i la vida quotidiana en aquest període mitjançant l'anàlisi guiada de diferents il·lustracions.

TEMA 3. ELS MOVIMENTS LIBERALS I NACIONALS (1789-1871)

- En aquest tema estudiarem els moviments liberals i nacionals que van sorgir entre el 1789 i el 1871. Analitzarem amb especial detall l'esclat de la Revolució Francesa i les seves diferents etapes, incloent-hi el període napoleònic.
- També ens aproximarem a la Revolució de 1848, la "primavera dels pobles", analitzant els seus ideals liberals i democràtics. Per acabar estudiarem els processos d'unificació d'Itàlia i Alemanya.

TEMA 4. ELS ORÍGENS DEL MOVIMENT OBRER (1800-1914)

- El punt d'inici d'aquest tema és la caracterització de la nova societat de classes que sorgeix després de la industrialització d'Europa. És particularment rellevant conèixer en aquest punt les condicions de vida i treball dels obrers del segle XIX per relacionar-les amb l'aparició dels primers moviments obrers.
- Tot seguit analitzarem les ideologies del moviment obrer, particularment el socialisme i l'anarquisme. Igualment ens aproximarem a la I Internacional i esbossarem breument l'evolució del moviment obrer entre el 1875 i el 1914.

TEMA 5. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN (1870-1914)

- Estudiarem en aquest tema els dos eixos que van afavorir la dominació europea del món entre el 1870 i el 1914: la Segona Revolució industrial i el colonialisme de les potències europees.
- En relació amb la primera qüestió descriurem breument els factors que van afavorir el desenvolupament d'una Segona Revolució Industrial i n'assenyalarem les repercussions econòmiques i demogràfiques. Analitzarem, a més a més, els nous mètodes de treball: taylorisme i fordisme. En relació amb la segona qüestió, analitzarem amb una atenció especial el repartiment colonial del món per les potències europees i l'organització dels imperis colonials.

TEMA 6. LES GRANS POTÈNCIES (1870-1914)

- En aquest tema es descriuran breument les principals potències mundials que dominaven el món entre el 1870 i el 1914: Anglaterra, França, l'imperi austrohongarès, la Rússia tsarista, els Estats Units i el Japó.
- Insistirem en la identificació de les potències democràtiques i no democràtiques d'aquest període. També comentarem breument que conèixer aquestes potències i les relacions entre elles és un factor clau per entendre el posterior esclat de la I Guerra Mundial, que analitzarem en el tema següent.

TEMA 7. LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914-1918)

- Al llarg del tema es treballarà la I Guerra Mundial, i es prestarà una atenció especial als factors que van provocar el conflicte i a les fases de la guerra. També analitzarem com va ser l'Europa que va sorgir després del final de la contesa, un aspecte clau per entendre els conflictes europeus del període d'entreguerres i el posterior esclat de la II Guerra Mundial.
- Aprofitarem aquest tema per insistir en la importància d'establir relacions pacífiques entre països que resultin productives i evitin confrontacions bèl·liques.

TEMA 8. LA REVOLUCIÓ RUSSA I EL NAIXEMENT DE L'ESTAT SOVIÈTIC (1917-1927)

- Iniciarem el tema analitzant els problemes, desigualtats i conflictes socials i polítics que van tenir lloc en l'etapa final de la Rússia tsarista. Aprofitarem aquest coneixement per, a continuació, caracteritzar la revolució de febrer del 1917, la revolució d'octubre i l'esclat de la guerra civil.
- Després prosseguirem amb la descripció del procés de creació de l'URSS, l'expansió de l'URSS i els règims de Lenin i Stalin.

TEMA 9. PROSPERITAT, CRISI I DEPRESSIÓ (1918-1939)

- Iniciarem el tema analitzant les conseqüències econòmiques i els grans desequilibris financers internacionals sorgits de la Primera Guerra Mundial. Després prosseguirem el tema amb una breu recreació dels anomenats felços anys vint als Estats Units.
- Tot seguit analitzarem amb gran detall les causes i les repercussions de la Gran Depressió. Insistirem tant en la pobresa que va causar com en la importància que va tenir aquesta crisi en l'auge dels totalitarismes a Europa i el posterior esclat de la II Guerra Mundial.

TEMA 10. ELS RÈGIMS TOTALITARIS EN L'EUROPA D'ENTREGUERRES (1939-1945)

- En el present tema s'analitzarà el context històric que va afavorir l'auge dels totalitarismes a Itàlia, Alemanya i la Unió Soviètica. Analitzarem els processos d'instauració dels totalitarismes en els tres països esmentats i analitzarem amb detall els principals trets del feixisme, el nazisme i l'estalinisme.
- Aprofitarem aquest tema perquè l'alumnat prengui consciència dels perills i les conseqüències de les ideologies totalitàries. També insistirem en la necessitat de respectar els drets individuals i preservar l'existència de règims democràtics per assolir aquest objectiu.

TEMA 11. LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

- El present tema s'iniciarà amb una caracterització de la Segona Guerra Mundial, de les seves causes i del desenvolupament del propi conflicte. Prosseguirem amb la descripció de les conseqüències i la devastació que va produir el conflicte.
- Tot seguit, ens aturarem en el desenvolupament dels judicis de Nuremberg i n'establirem la importància com a punt d'origen de l'actual justícia internacional.

TEMA 12. UN MÓN BIPOLAR (1945-1991)

- En aquest tema treballarem la divisió del món en dos blocs a partir dels continguts que s'indiquen a continuació: els conflictes entre antics aliats contra l'Alemanya nazi i el procés de formació de blocs antagònics, les crisis i els conflictes armats durant la Guerra freda i la consolidació de la coexistència pacífica entre blocs del 1945 al 1991.
- També prestarem una atenció especial a l'equilibri de terror en l'era atòmica i als riscos que va comportar aquest equilibri durant el període estudiat.

TEMA 13. EL FINAL DELS IMPERIS COLONIALS

- Iniciarem aquest tema analitzant breument les causes del procés descolonitzador que es va iniciar en concloure la II Guerra Mundial i la seva evolució entre el 1945 i el 1991.
- A continuació prosseguirem estudiant amb detall una sèrie de conflictes i processos de descolonització desenvolupats durant aquest període: la independència de l'Índia, la creació de l'Estat d'Israel i la qüestió palestina, l'apartheid a Sud-àfrica. També descriurem breument el moviment de països no alineats i l'anomenat neocolonialisme.

TEMA 14. EL BLOC COMUNISTA (1947-1991)

- Aquest tema analitza la història de l'anomenat bloc comunista des del 1947 fins a la desintegració del 1991. S'inicia el tema amb la descripció de l'hegemonia soviètica en aquest bloc, la seva influència en el món i l'auge del comunisme a la Xina.
- Es prossegueix amb la descripció dels diferents conflictes, revoltes i moviments oberturistes que van tenir lloc a l'Europa de l'est en contra de l'hegemonia soviètica. Finalment, s'analitzen les propostes reformistes de Gorbaxov, la fallida de l'imperi soviètic i la partició de Iugoslàvia.

TEMA 15. EL BLOC CAPITALISTA (1945-1991)

- El tema analitza l'evolució del bloc capitalista entre el 1945 i el 1991 i se centra en tres eixos de treball: els Estats Units, Europa i el Japó. En relació amb els Estats Units, analitza el seu lideratge com a principal potència del bloc capitalista després de la II Guerra Mundial. També s'analitza breument l'anomenada caça de bruixes del macartisme.
- En relació amb Europa, es tracta l'evolució de l'Europa occidental i l'anomenada construcció d'Europa: la Unió Europea. Finalment, s'analitza el progrés econòmic del Japó i els nous països industrialitzats.

TEMA 16. EL MÓN ACTUAL

- En aquest tema es treballaran els continguts que s'indiquen a continuació: el nou ordre internacional, l'Europa de l'est després de la desaparició de l'URSS, els reptes de la Unió Europea, el món islàmic, els problemes de subdesenvolupament del continent africà i la globalització del món actual.
- El principal objectiu d'aquest tema és comprendre la realitat mundial en què vivim. Per aconseguir-ho, es proposen diferents activitats d'interpretació i comentari reflexiu de dades, gràfics i mapes en els quals l'alumnat haurà d'aportar la seva opinió personal sobre problemes o realitats del món actual.

5. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

5. B. 2. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Podem definir les activitats complementàries i extraescolars com aquelles que contribueixen de manera important al desenvolupament integral de la personalitat de l'alumne i constitueixen un camp específic per a la iniciativa i la capacitat d'organització del centre.

Les activitats complementàries i extraescolars s'han de considerar com a accions complementàries que tenen com a finalitat primordial propiciar el ple desenvolupament de la personalitat de l'alumne. Amb aquesta finalitat és imprescindible que transcendeixin l'àmbit purament acadèmic i estenguin l'acció formativa dels alumnes fins al medi en què el centre educatiu es trobi inserit i incideixin en els seus aspectes econòmics, culturals, sociolaborals, etc., motiu pel qual no s'han d'enfocar com a activitats imprescindibles per a la consecució dels objectius específics assignats a les determinades matèries, sinó com un complement de l'acció instructiva i formativa d'aquestes.

En l'àmbit del Batxillerat les activitats extraescolars seran, a més, una eina de gran utilitat per aproximar l'alumnat a diferents àmbits de la vida social, acadèmica i laboral. Constituiran, en aquest sentit, un àmbit ideal perquè l'alumnat anticipi, s'aproximi o reflexioni sobre alguns dels seus projectes de vida o possibles vocacions.

Prestarem, per això, una atenció especial a les activitats complementàries que puguin aproximar l'alumnat a nous àmbits acadèmics o laborals. També potenciarem l'ús de les activitats complementàries com a mitjà per afavorir la socialització de l'alumnat i la cohesió del grup-classe.

Els objectius a aconseguir amb la realització d'activitats complementàries i extraescolars són:

- Afavorir el desenvolupament personal dels alumnes i el seu accés al patrimoni cultural, sense cap discriminació per raons de sexe, raça, capacitat o origen social.
- Adaptar-se a les peculiaritats i els interessos individuals dels alumnes.
- Respondre a les exigències d'una societat democràtica, complexa i tecnificada.
- Compensar les desigualtats socials, culturals o per raó de sexe, sense incórrer en el favoritisme, però tenint en compte les diverses capacitats dels alumnes.
- Familiaritzar l'alumnat amb diferents àmbits relatius a la vida acadèmica, social o laboral.
- Preparar la inserció en la vida activa, per al desenvolupament de les responsabilitats socials i professionals pròpies de l'existència adulta.

Es consideren activitats extraescolars als centres públics d'ensenyament i s'assenyalen alguns aspectes que les caracteritzen:

- Completen la formació mínima que han de rebre tots els ciutadans i ciutadanes.
- Són activitats que no poden formar part de l'horari lectiu, és a dir, de l'horari que comprèn la jornada escolar, inclosos els períodes de descans que s'estableixen entre dues classes consecutives.
- Tenen caràcter voluntari, motiu pel qual cap alumne pot ser obligat a assistir a aquestes activitats.
- No formen part del procés d'avaluació individual pel qual passa l'alumnat per a la superació dels diferents ensenyaments que integren els plans d'estudis, encara que el projecte ha de ser avaluat com a part del pla anual d'actuació del centre educatiu.
- No poden constituir motiu ni mitjà de cap discriminació per cap membre de la comunitat educativa.
- No poden tenir caràcter lucratiu.

Coma a activitats complementàries per als cursos de 1er de Batxiller B/C en l'assignatura d'HMC enguany es plantegen:

1. Visita a l'Alcoi industrial, revolucionari, modernista, burgés i obrer durant la 1ª avaluació
2. Durant la 2ª avaluació visitarem la ciutat de València per a entendre l'evolució de les ciutats gòtiques i medievals cap a les ciutats modernes i postmodernes.
3. Ens plantegem de nou, després de dos cursos sense pràcticament activitats de la Xarxa Mai Més la realització d'un seguit d'activitats que convoquen tant alumnes de 4rt d'ESO com de 1er de Batxiller de l'assignatura d'HMC. La finalitat última serà escollir un grup de 5 alumnes per realitzar el viatge a Mauthausen previst per a final d'abril i principis de maig.
4. Pretenem reprendre la visita a l'Arxiu Municipal de Pego, i en la mesura que siga possible reprendre la investigació sobre la presència i l'atenció a Pego de la població refugiada durant la Guerra Civil. Aquesta activitat la plantejarem de forma voluntària ja que s'haurà de realitzar fora de l'horari escolar.
5. Així mateix proposarem a l'alumnat qualsevol tipus d'activitat cultural difosa per qualsevol medi de comunicació, sempre que estiga relacionada i siga d'interès per a l'estudi i la comprensió del currículum de l'assignatura. Ens referim, per exemple a la invitació als i les alumnes al cicle de conferències sobre Memòria Històrica que es realitzaran a Pego durant el mes d'octubre de 2021.

6. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

6. A. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

PRIMER CURS

Vegeu el document adjunt *Estàndards d'aprenentatge: Avaluació Inicial i Final*.

6. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

6. B. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Avaluació Inicial: Valorarem els coneixements previs que es tenen sobre cadascun dels aspectes avaluats i establirem si:

- Són suficients.
- S'han de millorar.
- Es desconeixen.

Avaluació Contínua: El docent avaluarà les activitats proposades al llibre de text i als fotocopiabls d'*Activitats de Reforç i d'Ampliació* a través dels estàndards d'aprenentatge especificats al document *Estàndards d'Aprenentatge* adjunt.

L'avaluació de cadascun dels estàndards es portarà a terme a partir d'un seguit de Subestàndards d'Aprenentatge, concrecions dels Estàndards d'Aprenentatge que s'avaluaran a través dels Indicadors d'assoliment. Aquests indicadors avaluaran l'adquisició de coneixements i competències en cinc nivells.

Avaluació Final: Es farà una Avaluació Final dels continguts a través dels documents d'*Avaluació Final*, *Proposta Curricular* i *Estàndards d'Aprenentatge* annexos.

L'Avaluació es farà també mitjançant els Estàndards d'Aprenentatge i els Indicadors d'assoliment. El docent disposarà d'una taula en què es reuneixen els Estàndards d'Aprenentatge més rellevants per avaluar a cada tema en les taules *Avaluació dels Estàndards d'Avaluació* del document annex *Estàndards d'Avaluació*.

6.B.1 Criteris de qualificació per a primer de Batxillerat d'HMC 2021/22

L'avaluació es realitzarà seguint un procés d'avaluació contínua.

1a avaluació:

- 40% s'extraurà dels **continguts procedimentals i actitudinals** el qual és sumarà el
- 60% dels **continguts conceptuals** extrets de proves escrites

2a avaluació:

- 35% s'extraurà dels **continguts procedimentals i actitudinals** el qual és sumarà el
- 65% dels **continguts conceptuals** extrets de proves escrites.

3a avaluació: Nota final

- 30% s'extraurà dels **continguts procedimentals i actitudinals** el qual és sumarà el
- 70% dels **continguts conceptuals** extrets de proves escrites

- Per acord del Departament els alumnes que **no hagen realitzat el 50% del continguts procedimentals en cada avaluació i en el curs complet, no podran optar a la realització de les proves escrites de continguts conceptuals**, i, per tant, seran avaluats negativament en cada avaluació i/o en l'avaluació final. Igualment les **proves escrites** de continguts conceptuals han de superar **un mínim del 3'5 (sobre 10)** per a poder sumar a la nota de continguts procedimentals i actitudinals, en cada avaluació i en l'avaluació final.
- La realització de **treballs voluntaris (2 per avaluació) podrà sumar un 10%**, com a màxim, sobre la nota **en la primera i/o en la segona avaluació**. Els treballs es centraran en l'elaboració de comentaris (novel·les, pel·lícules..) o treballs d'investigació.. **En la tercera i última no es demanaran treballs voluntaris.**
- Per acord del Departament els alumnes que superen en una avaluació, o durant el curs, un **20% de faltes d'assistència no justificades o amb justificacions no admeses (arribar tard,**

dormir-se, perdre l'autobús, problemes mecànics...), no seran avaluats positivament.

- La **nota final** del curs serà **la nota final de l'última avaluació** sempre que aquesta nota siga la més alta de les tres avaluacions. **En cas de ser una nota inferior** a qualsevol de les avaluacions anteriors **la nota final es traurà de la mitjana de les tres avaluacions**. Per a poder extraure la nota final **es requerirà que al menys dos de les tres avaluacions estiguen aprovades**. Amb dues avaluacions suspeses no serien aplicables els criteris anteriors.
- **Els alumnes que no superen l'assignatura en l'avaluació final poden presentar-se a la prova extraordinària** després d'haver realitzat i presentat el dia de l'examen els continguts procedimentals mínims marcats en l'avaluació final de juny.

L'alumnat i el professor es podran comunicar per email (joanmorell366@gmail.com) La utilització d'aquesta adreça electrònica per a altres aspectes que no siguen els de comunicació acadèmica/informativa suposarà el seu tancament.

7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ I AMPLIACIÓ

PRIMER CURS

Vegeu el document *Activitats de Reforç i Ampliació* adjunt.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU

En l'organització dels estudis de Batxillerat es prestarà una atenció especial als alumnes i les alumnes amb necessitat específica de suport educatiu.

En aquest sentit, es proporcionaran les condicions d'accessibilitat als centres educatius i als ensenyaments. Es facilitaran els recursos de suport que afavoreixin l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials, i s'adaptaran els instruments i en el seu cas els temps i suports que assegurin una avaluació correcta d'aquest alumnat.

Els centres escolars, en col·laboració amb els diferents departaments del centre, avaluaran les necessitats dels alumnes amb NEE i procuraran els recursos adaptats perquè desenvolupin les competències treballades en cada matèria i aconseguixin un nivell formatiu adequat que els permeti accedir a altres titulacions superiors i adaptar-se a les exigències del món laboral i social del seu entorn.

També es prestarà una atenció especial i personalitzada a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, i es proveirà aquests alumnes dels recursos i les propostes adequades per desenvolupar al màxim les seves potencialitats.

Tenint en compte les premisses que acabem d'establir, concebrem l'orientació escolar com una activitat educativa amb diferents àmbits o dimensions. Per un costat, es dirigeix a la millora dels processos d'ensenyament, i en particular a l'adaptació de la resposta escolar a la diversitat de necessitats de l'alumnat; per un altre, es dirigeix a garantir el desenvolupament de les capacitats que faciliten la maduresa dels alumnes i les alumnes, i que els permetin adquirir una progressiva autonomia cognitiva, personal i social al llarg del Batxillerat.

En els instruments de planificació desenvolupats pels centres escolars, el claustre de docents i els departaments de cada matèria, s'hauran d'establir els mecanismes necessaris per facilitar una resposta adequada a les necessitats educatives de l'alumnat. Aquestes respostes poden ser de dos tipus:

- Les respostes de tipus curricular, que es concreten en l'elaboració, el desenvolupament i l'avaluació de les adaptacions curriculars amb diferents graus de significativitat.
- Les respostes organitzatives, que tenen a veure amb l'organització dels recursos humans i materials del centre per atendre aquest alumnat i amb la planificació de les mesures educatives més adequades.

L'orientació educativa, tant des d'un punt de vista general com en el cas de l'alumnat amb NEE, se centrarà en la personalització de l'educació i la contribució al desenvolupament dels objectius establerts en aquesta etapa educativa. Els principis que regeixen l'orientació i l'acció tutorial es concreten en els objectius següents:

- a) Facilitar la integració dels alumnes en el seu grup i en el conjunt de la dinàmica de l'escola.
- b) Potenciar l'esforç individual i la feina en equip.
- c) Afavorir els processos de maduresa personal, de desenvolupament de la pròpia identitat i sistema de valors, i la progressiva presa de decisions.
- d) Proporcionar als alumnes una orientació educativa adequada, conforme a les seves aptituds, necessitats i interessos, mitjançant una actuació tutorial individualitzada i planificada.
- e) Efectuar un seguiment global de l'aprenentatge dels alumnes per detectar dificultats i necessitats especials i recórrer als suports o les activitats adequades.

- f) Promoure el desenvolupament d'habilitats socials bàsiques, fomentant activitats de cooperació i solidaritat amb els altres i aprenent a resoldre pacíficament els conflictes entre iguals.
- g) Informar, aconsellar i, en el seu cas, orientar l'alumnat en la comprensió de les seves capacitats i les seves possibles "vocacions" acadèmiques o laborals.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS

9. A. FOMENT DE LA LECTURA. COMPREENSIÓ LECTORA. EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA

Foment de la Lectura. Comprensió lectora

Els objectius del nostre projecte de lectura per al Batxillerat són:

- Consolidar l'hàbit de lectura i potenciar el gust per la lectura i les habilitats de lectoescritura des de la certesa que són el pilar de qualsevol aprenentatge significatiu.
- Sumar i coordinar els esforços de les diferents àrees curriculars i de les famílies per fer possible l'esmentat propòsit.
- Fer lectures crítiques de textos diversos i complexos.
- Crear ambients que afavoreixin el desig de llegir i ajudin a concebre la lectura com una activitat agradable.
- Reconèixer els trets centrals (comunicatius, lèxics, d'estil) de diversos tipus de text, així com la seva intenció comunicativa principal (convèncer, explicar, argumentar...).
- Comprendre i valorar críticament textos complexos dels àmbits científic, tècnic, acadèmic, legal, humanístic, etc.
- Estimular l'elaboració pròpia de textos mitjançant la lectura comprensiva de models, així com l'interès per compartir i comentar aquestes creacions individuals.
- Promoure la sensibilitat, la imaginació, la creativitat i les habilitats crítiques i interpretatives des d'enfocaments individuals que parteixin d'un diàleg obert amb les obres i amb els altres lectors.

1. El foment de la lectura en el Batxillerat

Partim de la base que al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria s'ha anat transmetent el gust per llegir i que els alumnes i les alumnes comencen la nova etapa amb un nivell de lectura comprensiva adequat. Partint d'aquest punt d'inici, el nostre objectiu fonamental se centrarà a promoure el gust per la lectura i a utilitzar la lectura com un recurs de desenvolupament personal i de progrés acadèmic.

Un desenvolupament òptim del foment de la lectura exigeix que els docents, particularment els de les matèries relacionades amb l'àmbit lingüístic, o en el seu cas un mediador de lectura escollit dins del claustre docent, promogui la lectura tenint en compte els següents eixos d'actuació:

- VOLER LLEGIR → Incentivar la motivació per afavorir hàbits constants i autònoms de lectura.
- SABER LLEGIR → Desenvolupar aptituds lectores, especialment el vessant crític i interpretatiu.
- PODER LLEGIR → Generar ambients propicis a la lectura que permetin interioritzar els dos punts anteriors.

Per desenvolupar aquests tres eixos d'actuació, articularem les activitats següents al llarg de l'etapa de Batxillerat:

- a) En l'inici de cada curs, i especialment en el primer curs de Batxillerat, provarem de descobrir les habilitats de lectura que dominen els estudiants i la relació que mantenen amb els llibres per poder incidir en les seves possibles carències.
- b) Després, orientarem l'elecció de les obres segons les seves preferències, necessitats formatives i capacitats. Així establim diversos nivells per atendre diversos ritmes d'aprenentatge i no descuidar els qui es mostrin reticents a obrir un llibre o tinguin més dificultats lectores. Evidentment, en aquest punt tindrem en compte les aficions, els gustos literaris, els interessos acadèmics, etc., del nostre alumnat.
- c) Tot seguit, treballarem l'autonomia i el pensament crític. El nostre afany serà que l'alumnat conclougui el Batxillerat sent capaç d'aprofundir les obres des d'una comprensió global que no se sustenti només en l'argument, i que dominin les tècniques que els permetin la detecció i el processament

d'informacions concretes dels textos, distingint les rellevants de les secundàries, i també les altres fonts accessibles, com les biblioteques existents en el propi entorn o Internet.

- d) Enllaçant-ho en aquest últim punt, tractarem d'insistir en l'ús de la lectura com un instrument que l'alumnat pot emprar per afavorir l'autoconeixement, la reflexió sobre el seu entorn social i, de manera molt especial, com una eina imprescindible a l'hora de desenvolupar les seves inclinacions acadèmiques o laborals. Així mateix, incidirem en la dimensió lúdica que té la lectura.

2. Obres de Vicens Vives proposades per al foment de la lectura

Vicens Vives presta una atenció especial a la lectura literària, la comprensió i l'anàlisi d'aquesta, durant l'etapa de Batxillerat. Per això, proposem una sèrie d'àmplies col·leccions centrades en la lectura i l'anàlisi d'obres corresponents a diferents gèneres literaris i moments de la història de la literatura, entre les quals destaquem: Aula de Literatura, Clásicos Hispánicos i Clàssics Universals.

2.1 Aula de Literatura.

Aquesta col·lecció reuneix una sèrie de llibres que captivaran l'interès de l'estudiant, tant pels seus temes com pel seu valor literari. Al costat d'autors d'obligada presència (Poe, London, Stevenson, Baroja...), Aula de Literatura ofereix opcions innovadores com ara seleccions de relats policíacs, d'humor o de narracions fantàstiques. Aquesta col·lecció aspira així mateix a familiaritzar l'alumne amb tots els gèneres literaris, i això no tan sols en el terreny de la literatura estrangera (en cuidades traduccions), sinó també en el de les lletres espanyoles.

A més de ponderades introduccions, cada edició incorpora una útil doble anotació (lèxica i explicativa) i, sobretot, un ampli ventall de propostes de treball en què el text s'analitza no només des del punt de vista literari, sinó amb altres enfocaments que el contingut de cada llibre exigeix: històric, ètic, etc.

2.2 Clásicos Hispánicos i Clàssics Universals.

La col·lecció «Clásicos Hispánicos» acull els textos fonamentals de la tradició literària espanyola i hispanoamericana, mentre que en la sèrie paral·lela de «Clàssics Universals» aniran apareixent aquells autors i títols de la literatura mundial el coneixement dels quals resulta indispensable per a un estudiant de literatura.

Hereves de principis didàctics desenvolupats en la col·lecció «Aula de Literatura», aquestes dues sèries de clàssics publiquen els textos més fiables o autoritzats (o, en el seu cas, acurades traduccions), i l'edició està encomanada a destacats especialistes. L'anotació aporta les dades necessàries que aclareixen complidament el sentit del text, sense perdre's en detalls que poguessin obstaculitzar en excés la lectura.

Conjugant rigor i amenitat, la introducció presenta un actualitzat "estat de la qüestió" que no exclou la visió personal del mateix especialista. El detallat "Estudi de l'obra", en fi, valora el llibre des d'un punt de vista estrictament literari, i incorpora, quan l'obra ho permet, una anàlisi sociològica i un repàs succint de la seva tradició literària.

Expressió Oral i Escrita

El desenvolupament de les capacitats d'expressió oral i escrita és un aspecte fonamental per al desenvolupament tant cognitiu com competencial i social de l'alumnat. Més enllà del seu tractament específic en algunes de les assignatures de cada etapa, l'expressió oral i escrita, el desenvolupament de l'habilitat per comunicar coneixements de forma escrites o orals, és un eix clau per al desenvolupament personal de l'alumnat.

Al llarg dels dos cursos de Batxillerat i en les diferents matèries, l'alumnat aprendrà a elaborar diferents tipus de text oral o escrit amb la finalitat de poder aplicar els coneixements que adquireix i poder transmetre'ls de forma correcta.

El desenvolupament de les capacitats d'expressió oral i escrita ha d'aportar-li també les eines i els coneixements necessaris per desenvolupar-se satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida familiar, social i professional. Aquests coneixements són els que articulen els processos de comprensió i expressió oral, per un costat, i de comprensió i expressió escrita, per un altre.

L'estructuració del pensament de l'ésser humà es fa mitjançant el llenguatge, i és per això que aquesta capacitat de comprendre i d'expressar-se sigui el millor i el més eficaç instrument d'aprenentatge.

El desenvolupament de l'expressió oral i escrita, com a eix transversal educatiu, té com a finalitat el desenvolupament de les destreses bàsiques en l'ús de la llengua: escoltar, parlar, llegir i escriure, de forma integrada. L'adquisició d'aquestes destreses comunicatives només es pot aconseguir a través de la lectura i audició de diferents classes de textos, de la comprensió i la reflexió sobre aquests, tenint present que la lectura no ha d'organitzar-se al voltant de sabers disciplinaris estancs i descontextualitzats que prolonguen la separació entre la reflexió lingüística i l'ús de la llengua.

El desenvolupament de l'expressió oral no pot, en aquest sentit, circumscriure's a les àrees o matèries lingüístiques. Ha d'estar estretament vinculat a les diferents àrees o matèries del currículum educatiu. D'aquesta manera es potencia el desenvolupament competencial de l'alumnat, implicant-lo en la utilització, aplicació i transmissió dels coneixements i habilitats que va adquirint al llarg del seu ensenyament.

La feina dels diferents continguts i competències treballats en les diferents matèries incorporarà en aquest sentit l'ensenyament de pautes, indicacions i estratègies per aprendre a escriure, explicar oralment, aplicar en l'elaboració de diferents tipus de treballs escrits o d'exposicions orals...

Així mateix, els estàndards d'avaluació i els indicadors de progrés que avaluen l'aprenentatge de l'alumnat avaluaran o valoraran també elements de l'expressió oral i escrita de l'alumnat com a part integrant de l'aprenentatge de l'alumnat.

A més a més, és fonamental ensenyar l'alumnat a fer un ús social de la llengua oral i escrita adequat en diferents àmbits: privats i públics, familiars i escolars. La manera de parlar i d'escoltar d'una persona determina la percepció que els altres tenen de cada persona. És per tant imprescindible dotar l'alumnat d'estratègies que afavoreixin un aprenentatge correcte d'aquesta dimensió oral de la competència comunicativa i que li assegurin un maneig efectiu de les situacions de comunicació en els àmbits personal, social, acadèmic i professional al llarg de la seva vida.

Per acabar, és fonamental personalitzar, en la mesura del que és possible, la feina de comprensió i expressió oral i escrita en funció dels projectes vitals i acadèmics de cada alumne o alumna i de les seves competències, capacitats i habilitats. És fonamental que l'alumnat sigui capaç d'expressar-se per escrit i de forma oral davant eventuais situacions que amb tota probabilitat afrontarà en un futur pròxim.

En aquest sentit, la realització de debats, exposicions o diàlegs serà clau per al posterior desenvolupament acadèmic, laboral i personal de l'alumnat. També ens haurem d'assegurar que l'alumnat ha assimilat les principals tipologies textuals d'ús comú i que sap emprar-les eficaçment en diferents contextos acadèmics, laborals i socials.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS

9. B. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL.

Actualment la introducció i generalització de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, tant en l'entorn social de l'alumnat com, específicament, en l'àmbit acadèmic, fan necessari que els educands es familiaritzin amb aquesta nova realitat com a element essencial de la seva formació en pràcticament tots els nivells i totes les àrees acadèmiques.

En el cas del Batxillerat, el domini de les TIC adquireix una especial rellevància, en constituir un instrument que l'alumnat haurà de fer anar sense por en els diferents contextos acadèmics, laborals i socials propis de la vida adulta.

Per tot plegat, per estructurar adequadament la feina educativa de les TIC en el Batxillerat, afrontarem aquest nou repte educatiu a partir d'aquests tres objectius:

- a) Treballar l'adquisició de les habilitats i destreses primàries relacionades amb les eines informàtiques.
- b) Potenciar l'ús social, acadèmic i laboral d'aquestes eines en diferents contextos i amb diferents fins o objectius.
- c) Desenvolupar la pròpia tasca educativa i ampliar coneixements de forma autònoma a través de l'ús dels nous mitjans i eines que aporten les TIC.

El primer d'aquests tres objectius seria de caràcter instrumental. L'alumnat aprendrà a fer anar els entorns informàtics i, molt especialment, les eines i els sistemes informàtics més habituals: processadors de text, sistemes operatius, fulls de càlcul, bases de dades, programes de presentacions...

El segon objectiu se centrarà en l'ús acadèmic, laboral i social que podem donar a les diferents eines i entorns informàtics que hem après a utilitzar en el punt anterior. Aquesta tasca englobaria feines diverses: fer una presentació oral emprant Powerpoint o altres programes de presentacions, elaborar treballs acadèmics utilitzant processadors de text, fer gràfics amb un full de càlcul Excel amb un fi prèviament establert, etc.

Un tercer objectiu, i no menys ambiciós, se centraria en la transformació dels processos d'aprenentatge a partir de l'ús de les noves eines i realitats tecnològiques. No es tractaria, per tant, únicament d'introduir canvis menors o puntuals en les activitats formatives, sinó d'iniciar la capacitat de l'alumnat en l'aplicació dels coneixements i les competències bàsiques que vagi adquirint a l'entorn de les TIC.

La finalitat que perseguiríem amb aquest últim objectiu se centraria a desenvolupar la capacitat de l'alumnat per dur a terme investigacions, analitzar els seus coneixements i adquirir nous sabers al llarg de la seva vida adulta a través de l'ús de les TIC.

Igualment, ja en l'àmbit de la comunicació audiovisual, també aspirarem que l'alumnat s'aproximi als mitjans de comunicació de forma crítica, analitzant la informació que constantment li arriba des dels *mass media* de forma autònoma i possibilitant amb això el seu desenvolupament com a ciutadà i consumidor responsable.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS

9. C. EMPRENEDORIA

La Programació Didàctica Geografia i Història -VICENS VIVES- per al Primer Curs de Batxillerat aborda també l'Emprenedoria, el desenvolupament de la capacitat emprenedora de l'alumnat tenint present el model d'Emprenedoria suggerit per Martha STONE-WISKE a *Vinculació entre la investigació y la pràctica* (Buenos Aires - Paidós, 2003). Una adaptació i una proposta d'aquest model s'han publicat recentment a *La evaluación de las competencias básicas* de Carmen PELLICER i María ORTEGA (Madrid - PPC, 2009), d'on també hem recollit alguns suggeriments i bones idees sobre avaluació de competències educatives.

Les bases teòriques del projecte de l'Ensenyament per a la Comprensió, compilat per Martha STONE, es fonamenten en dècades de treball dirigit per David PERKINS, Howard GARDNER i Vito PERRONE. Entre 1988 i 1995, un grup d'investigadors de l'Escola de Graduats d'Educació de Harvard va col·laborar amb uns 50 docents de 10 escoles dels Estats Units.

Tal com expressa Marta STONE "els alumnes que van a l'escola han de desenvolupar la comprensió, no tan sols memoritzar fets i xifres. Els líders empresaris adopten aquestes metes perquè la majoria dels treballadors han de saber com aprendre i com pensar per tindre èxit en aquesta època de canvi constant i de desenvolupament tecnològic... En les últimes dècades, els teòrics de l'aprenentatge han demostrat que els alumnes no recorden ni comprenen gran part del que se'ls ensenya" (STONE, M., 2003, pàg. 23). La comprensió consisteix en un tipus de coneixement flexible en el qual l'alumne/a relaciona el que sap amb experiències, valors i actituds, produeix alguna cosa nova a partir del que sap, és a dir, utilitza la informació de manera innovadora, i aquesta flexibilitat mental és una condició que està molt relacionada amb la competència emprenedora.

No s'ha de confondre la comprensió tal com l'entenen aquests autors, amb la comprensió lectora o altres tipus de comprensió com l'han emprat els educadors de manera habitual. El concepte de comprensió que manejarem es refereix a processos més amplis que simple memorització i enteniment. D'altra banda, no es refereix tan sols a conceptes i teories, sinó també a marcs conceptuals, actituds i valors. És difícil portar a la pràctica un valor i adquirir-lo si no se'n comprén bé el significat en un camp ampli de situacions i experiències.

L'emprenedoria, la competència per emprendre, es pot definir com un conjunt de subcompetències, categories o dimensions bàsiques, les especificitats de les quals serien determinades pels valors i les actituds que impregnen el projecte educatiu de Vicens Vives. Seguint els autors citats abans, el desenvolupament de l'Emprenedoria se centra en el treball de cinc dimensions o capacitats de l'alumnat:

1. Dimensió de la interacció social. Som éssers en relació, en comunicació amb els altres. Cap projecte d'emprenedoria té sentit en solitari; la xarxa de persones i contactes amb clients, proveïdors i altres professionals és essencial. La cooperació amb altres persones en projectes de talent compartit en multiplica els resultats.
2. Dimensió de la motivació i la força interior. La motivació d'assoliment, les emocions proactives, les creences positives, la realització personal, el desenvolupament dels talents propis i l'autonomia personal són essencials per a l'emprenedoria, per eixir de la zona de confort i afrontar els reptes amb il·lusió i valentia.
3. Dimensió de la millora-innovació. La creativitat és una eina bàsica en l'emprenedor, la capacitat de satisfer noves necessitats, millorar processos i aportar valor. Això implica obertura i curiositat, perseverança, imaginació i també rigor.
4. Dimensió eticohumanista. Els bons negocis els fan les bones persones. Un negoci dolent, des del punt de vista ètic, acaba sent un mal negoci. Per desgràcia cada dia veiem notícies i exemples de mals negocis. L'emprenedor/a necessita una ètica com a principi personal i també com a estratègia a

llarg termini de la sostenibilitat del seu negoci, amb la construcció de relacions de confiança amb els seus clients.

5. Dimensió simbolicocomunicativa. La capacitat d'expressar les idees en diversos formats comunicatius, com dibuixos, mapes, narracions, maneres de parlar tant verbals com no verbals, és fonamental per a l'emprenedoria, perquè no serveix de res tindre bones idees i projectes si no els sabem vendre, si no en convencem la societat, si no persuadim.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS

9. D. EDUCACIÓ CÍVICA I CONSTITUCIONAL

En l'educació actual és cada vegada més necessari tenir un currículum en el qual valors, sabers, pràctiques i comportaments tinguin com a finalitat comuna aconseguir que en el futur les alumnes i els alumnes participin plenament en una societat tolerant, solidària, responsable i dialogant. L'educació cívica i constitucional contribueix a desenvolupar aquest nou repte educatiu propiciant l'adquisició d'habilitats i virtuts cíviques per exercir la ciutadania democràtica, desenvolupant el coneixement de les nostres institucions i del nostre ordenament jurídic bàsic i afavorint la convivència en societat.

Així, aquest element educatiu transversal pretén el desenvolupament de les alumnes i els alumnes com a persones dignes i íntegres, la qual cosa exigeix reforçar l'autonomia, l'autoestima i l'afany de superació, i afavorir l'esperit crític per ajudar a la construcció de projectes personals de vida. També es contribueix a millorar les relacions interpersonals en la mesura que l'educació cívica i constitucional afavoreix la utilització sistemàtica del diàleg. Per fer-ho, proposem activitats que afavoreixen la convivència, la participació, el coneixement de la diversitat i de les situacions de discriminació i injustícia, que han de permetre consolidar les virtuts cíviques necessàries per a una societat democràtica.

Així mateix, es contribueix a adquirir el coneixement dels fonaments i les formes d'organització de les societats democràtiques, a valorar positivament la conquesta dels drets humans i a rebutjar els conflictes entre els grups humans i les situacions d'injustícia.

La identificació dels deures ciutadans i l'assumpció i exercici d'hàbits i virtuts cíviques adequades a la seva edat en l'entorn escolar i social, permetrà que els futurs ciutadans s'iniciïn en la construcció de societats més cohesionades, lliures, pròsperes, equitatives i justes.

L'educació cívica i constitucional proposa, a més, l'estímul de les virtuts i habilitats socials, l'impuls del treball en equip, la participació i l'ús sistemàtic de l'argumentació, que requereix el desenvolupament d'un pensament propi. La síntesi de les idees pròpies i alienes, la presentació raonada del propi criteri i la confrontació ordenada i crítica de coneixement, informació i opinió afavoreixen també els aprenentatges posteriors.

Des de l'educació cívica i constitucional es desenvolupen, així mateix, iniciatives de planificació, presa de decisions, participació, organització i assumpció de responsabilitats. L'educació cívica i constitucional entrena en el diàleg i el debat, en la participació, en l'aproximació respectuosa a les diferències socials, culturals i econòmiques i en la valoració crítica d'aquestes diferències, així com de les idees. El currículum atén a la construcció d'un pensament propi, i a la presa de postura sobre problemes i les possibles solucions d'aquests. Amb això, s'enforteix l'autonomia de les alumnes i dels alumnes per analitzar, valorar i decidir, des de la confiança en si mateixos i el respecte a les altres persones.

S'afavoreix, així mateix, el coneixement i l'ús de termes i conceptes relacionats amb la societat i la vida democràtica. A més, l'ús sistemàtic del debat contribueix específicament a aquesta competència, perquè exigeix exercitar-se en l'escolta, l'exposició i l'argumentació.

Per acabar, des de l'educació cívica i constitucional, en l'àmbit dels ensenyaments del Batxillerat, es prestarà una atenció especial a les diferents situacions de conflicte, dilemes ètics, problemes morals, etc., que previsiblement l'alumnat haurà d'afrontar en la seva ja pròxima vida adulta. Desenvoluparem aquesta tasca mitjançant simulacions o jocs de rol, analitzant situacions de la vida real extremes dels mitjans de comunicació, reflexionant sobre dilemes morals propis de l'àmbit de la vida laboral, empresarial o social...

Amb això, pretenem tant proveir l'alumnat de les eines per encarar de forma satisfactòria la seva futura vida personal i acadèmica o laboral, com desenvolupar el seu esperit cívic i la seva capacitat per comportar-se com un adult responsable en una societat democràtica.

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS DE PROGRÉS

Els docents avaluen tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seua mateixa pràctica docent, a través dels indicadors d'assoliment incorporats a la programació docent.

Els Estàndards d'Aprenentatge, considerats concrecions dels Criteris d'Avaluació del Currículum de cada matèria, ens permeten definir els resultats d'aprenentatge i concretar tot allò que l'alumnat ha de saber, comprendre i saber fer a cada assignatura. Els indicadors de l'assoliment ens permeten avaluar en cinc nivells els aprenentatges que l'alumnat ha consolidat respecte als objectius marcats a cada Estàndard.

Això permet que el docent, al seu torn, avalue els resultats de les estratègies i les mesures educatives que ha adoptat al llarg de la seua pràctica educativa per facilitar que l'alumnat aconseguisca els objectius establerts a cada Estàndard d'aprenentatge.

L'avaluació tant dels processos d'aprenentatge de l'alumnat com de la pràctica docent serà contínua. Al seu torn, l'avaluació docent tindrà l'objectiu d'adaptar les estratègies educatives adoptades al llarg del curs a les necessitats específiques d'alumnat.

Els indicadors d'assoliment permeten, en aquest sentit, identificar els coneixements, les capacitats, les competències... que cal consolidar en relació amb un alumne individual o amb el conjunt del grup-classe, la qual cosa permet adaptar la pràctica educativa a les necessitats específiques dels alumnes perquè puguen assolir els ensenyaments establerts en els estàndards d'aprenentatge corresponents.

En relació amb la pràctica docent, els indicadors d'assoliment permeten valorar:

- Si s'està complint la planificació: activitats, temps, responsabilitats...
- Si hi ha una desviació entre l'objectiu definit i l'acció o les accions dissenyades per assolir-lo.
- Si s'estan aconseguint altres coses diferents a les que s'han planificat intencionalment.
- Si es progressa en la línia definida a l'objectiu.
- Si els resultats obtinguts generen satisfacció en els implicats.

Dins del procés d'ensenyament i aprenentatge, l'equip docent de cada grup d'alumnes farà sessions d'avaluació per valorar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seua pròpia pràctica docent.

L'equip docent haurà d'adoptar les mesures ordinàries o extraordinàries més adequades. Aquestes mesures es fixaran en plans de millora de resultats col·lectius o individuals que permeten solucionar les dificultats, en col·laboració amb les famílies i per mitjà de recursos de suport educatiu.

Pego a 30 de setembre de 2021